

Bruxelles, 17 iulie 2025
(OR. en)

11765/25

**Dosar interinstituțional:
2025/0543(COD)**

RECH 331	CLIMA 282
COMPET 758	AGRI 360
IND 283	TRANS 313
MI 557	SAN 470
EDUC 329	BIOTECH 3
TELECOM 251	CADREFIN 109
ENER 379	CODEC 1046
ENV 721	IA 91

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	16 iulie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2025) 543 final
Subiect:	Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa pentru perioada 2028-2034, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentului (UE) 2021/695

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 543 final.

Anexă: COM(2025) 543 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.7.2025
COM(2025) 543 final

2025/0543 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

**de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa pentru
perioada 2028-2034, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de
abrogare a Regulamentului (UE) 2021/695**

(Text cu relevanță pentru SEE)

{SEC(2025) 555 final} - {SWD(2025) 555 final} - {SWD(2025) 556 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Prezenta propunere instituie cel de al zecelea program-cadru pentru cercetare și inovare, Orizont Europa, un instrument-cheie pentru realizarea obiectivelor de politică prezentate în propunerea Comisiei pentru următorul buget pe termen lung al UE (2028-2034) și a priorităților politice pentru perioada 2024-2029, astfel cum sunt stabilite în orientările președintei von der Leyen – *Europa - în fața unei alegeri*.

Bazându-se pe una dintre cele mai puternice mărci ale Europei și pe unul dintre cele mai mari programe de cercetare și inovare din întreaga lume, Orizont Europa, prezenta propunere plasează cercetarea și inovarea în centrul strategiei economice și de investiții a Uniunii. Propunerea promovează simplitatea și flexibilitatea, permițând cheltuieli mai rapide și mai strategice ale UE prin norme mai clare și proceduri mai transparente pentru solicitanți și părțile interesate.

UE se află într-un moment critic de răscruce. Schimbările climatice, perturbările tehnologice, situația geopolitică în schimbare și tendințele demografice reconfigurează în mod semnificativ societatea și economia noastră. Pentru a rămâne competitivă, rezilientă și unită, Europa trebuie să acorde prioritate cercetării și inovării. Numai investind în știință, consolidând capacitatea de acțiune a oamenilor și a antreprenorilor noștri și lucrând împreună, putem construi o Europă mai sustenabilă, mai sigură și mai competitivă pentru toți.

Această necesitate imperioasă este subliniată în raportul Draghi privind viitorul competitivității UE, care a plasat inovarea în centrul capacității Europei de a recâștiga creșterea productivității. Raportul Letta privind viitorul pieței unice și raportul Grupului de experți al Comisiei privind evaluarea programului Orizont Europa la jumătatea perioadei au subliniat, de asemenea, necesitatea ca UE să își intensifice eforturile de inovare în ceea ce privește competitivitatea, sustenabilitatea și securitatea sa.

Europa trebuie să își sporească investițiile în materie de inovare și să își abordeze punctele slabe, care pornesc de la obstacolele din fluxul dinspre inovare înspre comercializare. De asemenea, sprijinul acordat de sectorul public pentru C&I trebuie să abordeze deficiențele ecosistemului de C&I și performanța în materie de inovare din Europa, atât la nivel național, cât și la nivelul UE.

Ca răspuns, prezenta propunere prezintă un program Orizont Europa simplificat și reorientat, menit să consolideze bazele științifice și tehnologice ale UE, să stimuleze circulația și adoptarea cunoștințelor, a tehnologiei și a inovării și să mobilizeze instrumentele de finanțare ale UE pentru a obține o valoare adăugată maximă, pentru un efect catalizator asupra investițiilor publice și private suplimentare în statele membre.

Mai precis, programul Orizont Europa urmărește:

- promovarea valorilor fundamentale ale libertății și deschiderii științifice;
- creșterea bazei excelente de cunoștințe a Europei, prin atenția acordată valorii adăugate europene;
- îmbunătățirea carierelor din domeniul cercetării și atragerea celor mai buni cercetători din Europa și din afara acesteia printr-o abordare de tipul „Alegeți Europa”;
- mobilizarea investițiilor publice și private de-a lungul întregului lanț de C&I - de la cercetarea fundamentală până la comercializarea pe piață;

- contribuția la creșterea investițiilor sale în inovare, în special prin sprijinirea inovării în întreaga Europă și prin creșterea coerenței dintre schemele de finanțare ale UE și investițiile statelor membre;
- valorificarea potențialului bugetului UE de a reduce riscurile și de a debloca mai multe oportunități de investiții. Concentrarea investițiilor asupra priorităților strategice ale UE, inclusiv piața unică, tranziția curată, decarbonizarea, circularitatea, digitalizarea, securitatea, reziliența și coeziunea socială;
- îmbunătățirea accesului la finanțarea UE prin proceduri mai rapide, centrate pe utilizator, simplificate și armonizate pentru a extinde participarea și a accelera rezultatele.

În urma recomandărilor din raportul Draghi, programul Orizont Europa va urmări:

- să concentreze resurse asupra priorităților strategice, menținând în același timp caracterul ascendent al cercetării;
- să valorifice potențialul parteneriatelor public-privat datorită unui peisaj simplificat;
- să crească sprijinul pentru inovarea revoluționară;
- să simplifice accesul beneficiarilor la program.

Programul Orizont Europa constă în:

- un regulament de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare intitulat „Orizont Europa” pentru perioada 2028-2034 [în conformitate cu articolul 182 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene - „TFUE”];
- un program specific de punere în aplicare a programului-cadru Orizont Europa [în conformitate cu articolul 182 alineatul (3) din TFUE];
- o evaluare a impactului (pentru Fondul european pentru competitivitate) și fișele financiare legislative.

Programul-cadru Orizont Europa va fi strâns legat de regulamentul de instituire a Fondului european pentru competitivitate (FEC), pentru a garanta un flux neîntrerupt de la cercetarea fundamentală la cercetarea aplicată la start-upuri și la întreprinderile în fază de extindere, care cuprinde cadrul unic de reglementare care se aplică și programului-cadru Orizont Europa. Programul poate sprijini acțiuni cu dublă utilizare.

Se propune instituirea unui program specific privind cercetarea în domeniul apărării prin regulamentul de instituire a Fondului european pentru competitivitate pentru perioada 2028-2034.

Un act unic de instituire a întreprinderilor comune va completa propunerile de mai sus, asigurând norme armonizate.

Prezenta propunere menționează data de 1 ianuarie 2028 ca dată de începere a aplicării actelor legislative.

• **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Programul „Orizont Europa” este în concordanță cu dispozițiile de politică existente ale Uniunii Europene și cu un buget **mai simplu, mai bine orientat și cu un impact mai puternic**.

Programul-cadru pentru cercetare și inovare este în concordanță cu **Busola europeană pentru competitivitate**, adoptată de Comisie în ianuarie 2025, care oferă o foaie de parcurs pentru stimularea competitivității prin măsuri emblematice în cadrul a trei necesități transformatoare:

creșterea investițiilor sale în inovare; o foaie de parcurs comună pentru decarbonizare și competitivitate, precum și pentru reducerea dependențelor excesive și creșterea securității.

Împreună cu Fondul european pentru competitivitate, programul „Orizont Europa” acționează pentru consolidarea competitivității, a rezilienței, a sustenabilității, a poziției de lider tehnologic și a coeziunii sociale. Ele aduc o **simplificare majoră** atât în ceea ce privește numărul de programe cu obiective care se suprapun, cât și în ceea ce privește simplificarea punerii în aplicare: mai puțină birocrație și obligații de raportare, mai multă încredere, o mai bună aplicare și proceduri de autorizare mai rapide. În același timp, arhitectura propusă a programului va asigura previzibilitatea și continuitatea priorităților de finanțare cu **agilitatea și flexibilitatea** necesare pentru a permite Uniunii să răspundă priorităților emergente sau neprevăzute.

Având în vedere rolul esențial al cercetării și inovării pentru îmbunătățirea competitivității, sprijinul public pentru C&I este mai important ca oricând, în special la nivelul Uniunii unde valoarea sa adăugată este incontestabilă. Colaborarea la nivelul UE este extrem de importantă pentru abordarea provocărilor globale, în special a celor societale și de mediu. Propunerea este în concordanță deplină cu agenda Comisiei pentru C&I și oferă stimulente statelor membre, sectorului non-profit și sectorului privat pentru a spori investițiile și a-și uni **eforturile pentru a atinge obiectivul de a investi 3 % din PIB-ul Uniunii** în cercetare și dezvoltare.

Programul va sprijini punerea în aplicare a obiectivelor de politică ale Uniunii, cum ar fi Pactul pentru o industrie curată, Planul de acțiune privind continentul IA, Planul de acțiune privind energia la prețuri accesibile, Planul de acțiune industrială pentru sectorul european al autovehiculelor, Strategia UE privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere, Strategia în domeniul științelor vieții, precum și alte inițiative relevante de tipul „Alegeți Europa”.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Propunerea este pe deplin coerentă cu politicile Uniunii. În conformitate cu prioritățile Comisiei, aceasta plasează **cercetarea și inovarea în centrul economiei. Stabilește o capacitate de investiții** pentru a stimula ideile noi și pentru a le stimula către noi inovații în serviciul cetățenilor europeni și nu numai.

În domenii precum sănătatea, tehnologiile digitale, transformările industriale curate, economia circulară, societățile democratice și favorabile incluziunii, biodiversitatea și resursele naturale, energia, mobilitatea, mediul, alimentele, decarbonizarea, pregătirea, spațiul și securitatea, C&I sunt esențiale pentru îndeplinirea cu succes a priorităților UE. C&I sunt esențiale pentru a îmbunătăți competitivitatea și productivitatea economiei Uniunii.

Investițiile în C&I vor fi complementare și strâns legate **de Fondul european pentru competitivitate** și în sinergie cu alte programe și instrumente ale cadrului financiar multianual (CFM). Complementaritatea și sinergia sprijinului și exploatării C&I în cadrul bugetului pe termen lung al Uniunii și cu statele membre vor fi maximizate prin intermediul **Instrumentului de coordonare a competitivității (ICC)**, care va alinia politicile industriale și de cercetare și investițiile la nivelul UE și la nivel național în jurul proiectelor de interes european comun sau cu valoare adăugată europeană.

Pe baza orientării mecanismului de coordonare pentru următorul CFM, inclusiv a Instrumentului de coordonare pentru competitivitate, programul Orizont Europa și Fondul european pentru competitivitate ar putea finanța o succesiune coerentă între cercetare și inovare, demonstrație, dezvoltare și implementare, concentrând eforturile și finanțarea, din partea UE și a sectorului național, public și privat, de proiecte de tip „misiune lunară” cu o componentă științifică puternică, stimulând crearea de valoare și autonomia strategică la nivelul UE (a se vedea exemplele de mai jos).

Posibile proiecte de tip „misiune lunară”:

- Investiții în viitorul accelerator de particule circular al Organizației Europene pentru Cercetare Nucleară (CERN), alături de alte țări participante la CERN. Obiectivul este de a menține poziția de lider a Europei în cercetarea în domeniul fizicii particulelor. Finanțarea (până la 20 % din costul total) ar putea proveni din programul Orizont Europa.
- Dezvoltarea unei aviații inteligente și curate și a poziției de lider a Europei în ceea ce privește următoarea generație de aeronave fără emisii de CO₂ și gestionarea automatizată a traficului aerian: Aceasta ar necesita un parteneriat cu industria, alături de o capacitate științifică și de inginerie solidă, sprijinită de programul Orizont Europa, dar și o componentă solidă de implementare industrială din Fondul pentru competitivitate.
- Construirea calculatorului cuantic pentru viitor: transformarea Europei în primul continent în care informatica cuantică este pe deplin integrată în viața de zi cu zi, cu aplicații de la medicina personalizată până la modelarea climatului și rezolvarea problemelor care erau anterior imposibile pentru 450 de milioane de cetățeni.
- Dezvoltarea și aplicarea IA de nouă generație la nivel mondial. Aceasta va fi dezvoltată de către, cu și pentru oamenii de știință și industria din Europa, astfel încât să atragă (și să mențină) în Europa cele mai strălucite minți din lume. Următoarea generație de IA ar oferi oportunități științifice și economice care depășesc cu mult valul actual al IA, plasând Europa în avangardă.
- Realizarea suveranității critice a datelor de cercetare în Europa: transformarea Europei în cel mai de încredere loc din lume în ceea ce privește datele critice pentru cercetare, oferind cercetătorilor, universităților și întreprinderilor europene un avantaj competitiv fără precedent în abordarea provocărilor globale presante, de la schimbările climatice la pandemii.
- Dezvoltarea transportului automatizat și a mobilității în Europa: care va îmbunătăți siguranța transporturilor, eficiența fluxului de trafic, va reduce emisiile și va permite un transport mai incluziv.
- Investiții în terapii inovatoare pentru regenerarea umană, pentru vieți mai sănătoase și o economie mai puternică: valorificarea excelenței și a expertizei Europei în materie de cercetare în domeniul terapiilor regenerative și consolidarea substanțială a sectorului european al sănătății, plasându-l într-o poziție privilegiată pentru a oferi terapii inovatoare. Aceste terapii au potențialul de a aborda boli care în prezent nu au remediu.
- Furnizarea energiei de fuziune pentru tranziția verde: prima centrală de fuziune nucleară comercială, capabilă să producă energie electrică sigură, coerentă și fiabilă pentru a alimenta locuințele, întreprinderile și industriile mari consumatoare de energie greu de decarbonizat. Depășirea provocărilor științifice, de inginerie și tehnologice necesare pentru ca „Europa să fie prima care a introdus fuziunea în rețea până în 2034”.
- Asigurarea accesibilității lunii pentru europeni: pentru a deveni lider în economia spațială, Europa trebuie să dezvolte următoarea generație de transport și logistică spațială capabilă să trimită și să returneze sarcini utile masive de mărfuri, precum și robotică spațială avansată pentru a permite explorarea și utilizarea resurselor spațiale până în 2040.

- Către reducerea la zero a poluării apei în UE: reziliența în domeniul apei necesită crearea unei economii cu adevărat inteligente în ceea ce privește apa, care să asigure apă și salubritate suficiente, curate și la prețuri accesibile pentru toți în orice moment, inclusiv în situații de criză și în condiții climatice extreme. Acest lucru necesită stimularea inovării revoluționare, a introducerii pe piață și a adoptării pe scară largă de către utilizatorii finali, de exemplu, a tehnologiilor avansate de tratare a apei pentru eliminarea poluanților nocivi, a eficienței utilizării apei, a tehnologiilor care permit reutilizarea sau înlocuirea sustenabilă a apei, precum și a soluțiilor bazate pe natură și a tehnologiilor de desalinizare, pentru a asigura apă suficientă și curată pentru uz industrial și casnic, pentru a proteja și a restabili buna calitate a apei și disponibilitatea acesteia în ecosisteme și pentru a spori competitivitatea industriilor din UE.
- Crearea unui nou capitol în descoperirea și explorarea adâncurilor mărilor și oceanelor planetei noastre prin dezvoltarea, conectarea, administrarea și securizarea următoarei generații de tehnologii și capacități oceanice europene: de la tehnologia spațială și aeriană până la platforme plutitoare, nave și drone și vehicule subacvatice. Europa are nevoie de autonomie strategică în toate infrastructurile de observare a oceanelor, precum și în toate serviciile de date și informații pentru a-și consolida poziția de lider în politicile privind oceanele: de la protejarea și refacerea sănătății oceanelor și stimularea competitivității și a sustenabilității economiei sale albastre până la consolidarea securității și apărării maritime și consolidarea diplomației oceanice a UE.

În coordonare cu Fondul european pentru competitivitate, acțiunile programului vor fi utilizate pentru a oferi soluții la disfuncționalitățile pieței sau la situațiile de investiții sub nivelul optim, în mod proporțional, fără a se suprapune finanțărilor private sau a le exclude, și ar trebui să aibă o valoare adăugată europeană clară. Aceasta va viza asigurarea coerenței acțiunilor programului cu normele UE privind ajutoarele de stat, evitându-se denaturările nejustificate ale concurenței pe piața internă.

Propunerea este, de asemenea, pe deplin coerentă cu abordarea adoptată în cadrul procesului semestrului european de coordonare a politicilor economice în sprijinul reformelor structurale în vederea îmbunătățirii calității și eficienței sistemelor naționale de cercetare și inovare la trei niveluri: în primul rând, prin investiții substanțiale în domeniul cercetării și inovării științifice și tehnologice; în al doilea rând, prin crearea unui mediu de afaceri mai favorabil inovării și mai dispus să își asume riscuri și, în al treilea rând, prin asigurarea faptului că cetățenii europeni beneficiază de sprijin într-o perioadă de tranziție rapidă și, pentru unii, turbulentă, caracterizată prin inovare, digitalizare și megatendințe globale precum inteligența artificială și economia circulară.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temeiul juridic

Orizont Europa se bazează pe titlurile „Industria” și „Cercetarea și dezvoltarea tehnologică și spațiul” din TFUE [articolul 173 alineatul (3) articolul 182 alineatul (1), alineatul 183 și alineatul 188, al doilea paragraf], precum și articolul 322 alineatul (1) litera (a).

• Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)

Uniunea dispune de o competență partajată (paralelă) în acest domeniu, în temeiul articolului 4 alineatul (3) din TFUE. În primul rând, prin consolidarea colaborării și a integrării între părțile interesate și la nivel transfrontalier, finanțarea UE elimină barierele naționale și creează o masă critică pentru abordarea provocărilor comune. În al doilea rând, prin abordarea

disfuncționalităților pieței și a condițiilor de investiții sub nivelul optim și prin generarea unui impact economic, UE sporește reziliența economică, mobilizează fonduri private, atrage capital, stimulează productivitatea în întreaga UE și sprijină proiecte benefice din punct de vedere economic care ar putea să nu reușească în caz contrar. Acest lucru sprijină concurența la nivelul UE, permițând selectarea celor mai bune idei științifice și inovatoare din întreaga UE. În al treilea rând, prin consolidarea direcționalității investițiilor și prin punerea în comun a resurselor, UE poate aborda mai bine provocările la nivelul UE și poate promova priorități comune, cum ar fi dubla tranziție verde și digitală.

Această abordare la nivelul UE sprijină inovațiile revoluționare și obiectivele strategice, depășind limitările de coordonare între statele membre. De exemplu, simulările *ex post* estimează că, fără finanțarea din partea UE pentru cercetare și infrastructuri de-a lungul deceniilor, inovațiile esențiale, cum ar fi vaccinurile împotriva COVID-19 bazate pe ARNm, ar fi fost întârziate cu mai multe luni, împiedicând eliberarea rapidă pe piață și, ulterior, beneficiile societale.

- **Proportionalitatea**

Acțiunile la nivelul Uniunii vor permite colaborarea transnațională și concurența la nivel mondial, pentru a garanta selectarea celor mai bune propuneri. Acest fapt crește nivelul de excelență și asigură vizibilitatea cercetării și inovării de vârf, sprijinind în același timp mobilitatea transnațională și atrăgând cele mai mari talente la nivel global. Un program la nivelul Uniunii este cel mai adecvat pentru C&I cu riscuri ridicate și pe termen lung, permițând partajarea riscurilor, lărgirea sferei de acțiune și realizarea de economii de scară care nu ar putea fi obținute altfel. Se va încerca să se stabilească legături cu inițiativele naționale, în special în domeniul inovării.

Programul poate să mobilizeze investiții publice și private suplimentare în sectorul C&I, poate să contribuie la consolidarea în continuare a sectorului european de C&I și să accelereze comercializarea și difuzarea inovațiilor. Programele la nivelul Uniunii pot, de asemenea, sprijini elaborarea politicilor și obiectivele de politică.

Acțiunile propuse nu depășesc ceea ce este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor Uniunii.

- **Alegerea instrumentului**

Având în vedere caracterul său ascendent și pe termen lung, cercetarea și inovarea necesită un program independent, integrat și previzibil de sine stătător, care să asigure condițiile adecvate pentru a inspira idei noi și pentru introducerea lor pe piață. Pentru a permite soluții disruptive, este extrem de important ca cercetarea și inovarea să rămână independente și să existe continuitate în ceea ce privește finanțarea. Prin urmare, deși este strâns legat de Fondul european pentru competitivitate, programul „Orizont Europa” și-a menținut temeiul juridic independent prevăzut la articolul 182 din TFUE și marca sa și reputația sa internațională pozitivă, bazându-se pe succesul său dovedit pe termen lung ca un cadru fiabil pentru excelență, colaborare și impact.

Actul juridic creează drepturi și obligații pentru beneficiari, este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre ale Uniunii și în toate țările asociate la Programul-cadru pentru cercetare și inovare.

3. REZULTATE ALE EVALUĂRILOR RETROSPECTIVE, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

- **Evaluările retrospective/verificarea adecvării legislației existente**

Evaluările retrospective și verificarea adecvării legislației existente sunt esențiale pentru a se asigura că următorul program-cadru de C&I se bazează pe ceea ce funcționează și îmbunătățește ceea ce nu funcționează. Prin evaluarea eficacității, a eficienței și a coerenței măsurilor anterioare, aceste analize oferă dovezi esențiale pentru a configura o mai bună elaborare a politicilor, pentru a reduce sarcinile de reglementare inutile și pentru a alinia instrumentele de finanțare la nevoile științifice, tehnologice și societale în continuă evoluție. Acest lucru contribuie la un ecosistem de cercetare și inovare mai reactiv, cu impact și mai pregătit pentru viitor.

- **Consultarea cu părțile interesate**

În cadrul pregătirii pentru următorul CFM care începe în 2028, Comisia Europeană a organizat o consultare publică pentru a colecta opinii cu privire la finanțarea UE pentru competitivitate. Consultarea publică, desfășurată în perioada 12 februarie-7 mai 2025, a reunit 2 034 de răspunsuri la sondaj și 462 de documente de poziție, cu o participare puternică din partea cetățenilor UE (26 %), a mediului academic (22 %) și a autorităților publice (13 %), alături de întreprinderi, ONG-uri și alte rețele de părți interesate.

Majoritatea respondenților care au avut experiență în programul Orizont Europa au exprimat opinii pozitive cu privire la procesul de finanțare, de la identificarea oportunităților de finanțare până la relevanța și claritatea cererilor de propuneri. Cu toate acestea, ei au evidențiat procedura de depunere a cererilor și calendarul general ca fiind puncte slabe esențiale, subliniind necesitatea simplificării, a clarității și a unei mai bune coerențe pentru a spori accesibilitatea, în special pentru IMM-uri și pentru nou-veniți. Respondenții au recunoscut că fragmentarea sprijinului pe parcursul întregii experiențe de investiții reprezintă un obstacol în calea competitivității, în special în ceea ce privește investițiile insuficiente în cercetare și inovare.

Consultarea publică a fost completată de informarea specifică a principalelor grupuri de părți interesate atât din industrie, cât și din cercetare și inovare. Părțile interesate din domeniul cercetării și inovării s-au implicat activ în configurarea dezbaterii privind viitorul rol al C&I în competitivitatea UE, în special în urma lansării orientărilor politice ale Comisiei în iulie 2024 și a Busolei pentru competitivitate în februarie 2025.

- **Expertiza externă**

Această inițiativă se bazează pe trei rapoarte externe principale: raportul lui Mario Draghi privind competitivitatea UE, raportul lui Enrico Letta privind viitorul pieței unice și raportul Grupului de experți al Comisiei privind evaluarea programului Orizont Europa la jumătatea perioadei.

Toate cele trei rapoarte converg în mesajul lor principal: **Europa trebuie să inoveze, să se adapteze și să conducă** la protejarea competitivității, prosperității, sustenabilității și securității sale. Analiza lor combinată oferă o bază analitică și politică solidă pentru programul-cadru de C&I și orientarea strategică mai amplă a Fondului european pentru competitivitate.

- **Evaluarea impactului**

Prezenta propunere este susținută de o evaluare cuprinzătoare a impactului Fondului european pentru competitivitate, care a inclus 14 programe care contribuie la competitivitatea UE.

În conformitate cu orientările politice ale Comisiei, următorul CFM își propune să fie mai bine orientat, mai simplu și să aibă un impact mai puternic. Prin urmare, arhitectura noului CFM va fi semnificativ diferită de structura actuală. Având în vedere acest caz special de pregătire a unui nou CFM, în evaluarea impactului lipseau mai multe elemente-cheie. Prin urmare, Comitetul de control normativ a decis, în mod excepțional, să emită o opinie fără rezerve. Comitetul de control normativ a remarcat că raportul conținea deficiențe semnificative, cum ar fi în ceea ce privește domeniul de aplicare, guvernanta, coerența cu alte părți ale CFM, printre altele. Aceste deficiențe au fost abordate atât în propunerile legislative privind Fondul european pentru competitivitate, cât și în propunerile legislative privind programul Orizont Europa. În concordanță cu nevoia de „simplitate și flexibilitate, rapiditate și orientare strategică” prevăzută în orientările politice, evaluarea impactului a evaluat trei opțiuni care afectează arhitectura finanțării UE, de la continuarea celor 14 programe legate de competitivitate până la consolidarea acestora într-un fond pentru competitivitate:

- A. Menținerea statu-quo-ului plus: ușoară coordonare.
- B. O mai bună coordonare între programele existente (cadrul unic de reglementare).
- C. Consolidarea programelor în cadrul unui nou Fond european pentru competitivitate în unul sau două acte legislative unice.

Consolidarea programelor în două acte unice, astfel cum se prevede în opțiunea C, a fost considerată cea mai bună opțiune de politică care ar păstra marca „Orizont Europa”, contribuind totodată pe deplin la obiectivele Fondului pentru competitivitate datorită integrării în ceea ce privește obiectivele, structura, guvernanta și normele celor două acte. În același timp, aceasta ține seama de un program-cadru de sine stătător pentru C&I, pentru a proteja integritatea cercetării și inovării și cerințele articolului 182 din TFUE. Această poziție a fost reiterată de Parlamentul European, de statele membre și de țările terțe asociate în prezent la programul Orizont Europa.

• **Simplificarea**

Simplificarea este o **prioritate generală** a Comisiei, cu scopul de a reduce povara și complexitatea excesivă și de a favoriza rapiditatea și flexibilitatea.

Fiind cel mai mare program al Uniunii implementat în cadrul gestiunii directe, Programul-cadru pentru cercetare și inovare reprezintă un obiectiv evident de simplificare. Simplificarea pentru beneficiari se va realiza, printre altele, prin:

- **Durata redusă a programului de lucru cu o programare mai puțin prescriptivă:** reducerea numărului total de subiecte, scurtarea descrierilor subiectelor și reducerea la minimum a subiectelor cu un singur proiect.
- **Subiecte deschise în mod implicit:** mai puțin prescriptive, cu mai multă libertate pentru cei care solicită diferite modalități de obținere a rezultatelor preconizate.
- **Continuitate și simplificarea cadrului de finanțare:** Nu va exista nicio distincție între acțiunile de cercetare și inovare (ACI) și acțiunile de inovare (AI), ci o singură rată de finanțare de până la 100 %, cu excepția entităților cu scop lucrativ, altele decât IMM-urile, cu o rată de finanțare de până la 70 %. Ratele de finanțare vor avea valoarea maximă, care poate fi redusă în cazul în care acest lucru este justificat pentru a pune în aplicare acțiuni specifice.
- **Utilizarea sporită a opțiunii costurilor simplificate:** Pe baza experienței dobândite în urma proiectelor-pilot pe bază de sume forfetare din cadrul programului Orizont 2020 și a aplicării lor mai ample în cadrul programului Orizont Europa, finanțarea pe

bază de sumă forfetară va deveni forma implicită a contribuției Uniunii, cu excepția cazului în care se prevede altfel. Vor fi utilizate și alte forme simplificate de costuri, inclusiv costurile unitare cu personalul. Aceste măsuri de simplificare urmăresc să încurajeze o participare mai amplă, în special din partea nou-veniților și a entităților mai mici, menținând în același timp buna gestiune financiară și un control financiar solid.

Împreună cu efortul de simplificare fără precedent, **o punere în aplicare mai rapidă** a programului Orizont Europa va fi realizată cu o reducere a termenului maxim de acordare a granturilor la 7 luni, fiind unul dintre cele mai rapide termene de acordare a granturilor pentru programele UE și cu două luni mai rapid decât perioada maximă de acordare a granturilor prevăzută în Regulamentul financiar.

Angajamentul Parlamentului European și al Consiliului de a respecta principiul simplificării în cadrul procedurii legislative ordinare va fi esențial.

- **Drepturile fundamentale**

Prezentul regulament respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și de alte convenții internaționale ale drepturilor omului la care statele membre și Uniunea sunt părți.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Bugetul tuturor propunerilor este prezentat în prețuri curente. Comisia poate să utilizeze în continuare agenții executive pentru punerea în aplicare a programului Orizont Europa, pe baza unei analize cost-beneficiu.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planurile de punere în aplicare și măsurile de monitorizare, evaluare și raportare**

Această inițiativă va fi monitorizată prin intermediul cadrului de performanță pentru bugetul pentru perioada de după 2027, care face obiectul unei propuneri separate. Cadrul de performanță prevede un raport de implementare pe parcursul etapei de implementare a programului, precum și o evaluare retrospectivă care urmează să fie efectuată în conformitate cu articolul 34 alineatul (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Evaluarea se efectuează în conformitate cu Orientările Comisiei privind o mai bună reglementare și se va baza pe indicatori relevanți pentru obiectivele programului.

- **Alte aspecte orizontale care se aplică propunerii**

Principiile programului: programul va asigura promovarea eficace a valorilor și principiilor Spațiului european de cercetare și ale Pactului pentru cercetare și inovare, în special etica și integritatea în cercetare și inovare, libertatea cercetării științifice, egalitatea de gen și egalitatea de șanse, știința deschisă și promovarea carierelor atractive în domeniul cercetării, precum și a mobilității.

Cooperarea internațională va fi consolidată în continuare cu obiectivul de a contribui la competitivitatea și excelența Uniunii în domeniul C&I și va echilibra riscurile și beneficiile cooperării cu țări terțe și cu entități din țări terțe.

Valorificare și diseminare: În vederea consolidării competitivității Uniunii și în conformitate cu strategia de valorificare a Comisiei, vor fi instituite instrumente și unelte de sprijin specifice pentru a facilita și a accelera procesul de valorificare și pentru a se asigura faptul că rezultatele cercetării se transpun în aplicații reale. Acest lucru transformă investițiile publice în C&I în noi oportunități de piață și în valoare concretă pentru societate și industrie.

Alinierea orientării strategice la Fondul pentru competitivitate și la Instrumentul de coordonare a competitivității.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Programul Orizont Europa se bazează pe moștenirea a peste 40 de ani de investiții ale UE în cercetare și inovare. Scopul său este de a promova știința, de a proteja valorile fundamentale ale independenței și deschiderii, de a îmbunătăți baza excelentă de cunoștințe a Europei și de a stimula competitivitatea UE. Arhitectura sa este concepută în așa fel încât să asigure o mai mare coerență și performanță.

Se propune utilizarea unei structuri cu patru piloni.

- **Pilonul I, „Excelență științifică”,** urmărește să consolideze baza științifică a UE, să atragă talentele de vârf, să promoveze excelența cercetării în Europa și să ofere cea mai bună știință pentru politicile UE. Excelența și mobilitatea în domeniul cercetării se află în centrul ambiției Europei de a fi cel mai bun loc din lume în ceea ce privește cercetarea: „Alegeți Europa”. În acest context, acest pilon include:
 - Consiliul European pentru Cercetare (CEC): CEC va fi extins pentru a-și spori capacitatea de a sprijini cercetarea de frontieră, cu accent pe finanțarea cercetătorilor de excelență și a echipelor acestora.
 - Acțiunile Marie Skłodowska-Curie (MSCA): Acțiunile Marie Skłodowska-Curie vor continua să sprijine formarea în domeniul cercetării și dezvoltarea carierei.
 - Politicile privind utilizarea științei pentru UE: acțiunile nenucleare directe ale Centrului comun de cercetare (JRC).
- **Pilonul II, „Competitivitate și societate”,** urmărește să sprijine cercetarea și inovarea în colaborare în domenii cu impact societal ridicat, cu accent pe abordarea provocărilor societale globale și pe stimularea competitivității UE. Acest pilon va fi similar cu structura domeniilor de intervenție din cadrul Fondului european pentru competitivitate și al celor patru componente de politică ale acestuia. Acest lucru va asigura un sprijin coerent pe parcursul întregii experiențe de investiții. În plus, o componentă de politică specifică noului program Orizont Europa va aborda cercetarea ascendentă, în special în domeniile provocărilor societale globale, cum ar fi migrația, dezinformarea și protejarea, consolidarea și promovarea democrației, precum și transformările sociale și economice, societățile favorabile incluziunii și coeziunea socială. Programarea strategică pentru cercetarea în colaborare se va baza pe o capacitate de evaluare internă, „Observatorul tehnologiilor emergente”, menționată în Regulamentul (UE) [XXX] * al Parlamentului European și al Consiliului [Fondul european pentru competitivitate]¹. Parteneriatele vor rămâne un instrument-cheie al programului și vor funcționa în sinergie cu Fondul european pentru competitivitate în cadrul proceselor de coordonare relevante. Se propune simplificarea și raționalizarea radicală a operațiunilor și a organizării lor. Parteneriatele pot lua diferite forme: de la public-public-private la public-publice sau public-private.

¹ JO C , , p. .

- **Pilonul III, „Inovarea”**, urmărește să sprijine inovarea în Europa, cu accent pe promovarea dezvoltării de noi produse, servicii și modele de afaceri. Acest pilon include:
 - Consiliul European pentru Inovare (CEI): CEI va sprijini start-upurile inovatoare, IMM-urile, cu accent pe promovarea inovării disruptive și a spiritului antreprenorial. Acesta va fi extins cu:
 - Mai multe elemente „ARPA” în operațiunile sale, în cazul cărora proiectele cu risc ridicat sunt sprijinite în etape sau întrerupte, pe baza potențialului lor de a furniza soluții disruptive, astfel cum au fost evaluate de administratori de program experți. Acest lucru va dezvolta în continuare modele de la CEC sau proiectele de cercetare în colaborare în cadrul CEI în vederea comercializării mai rapide și a extinderii tehnologiilor revoluționare.
 - O abordare de tipul „DARPA”, dedicată sprijinirii start-upurilor din domeniul apărării și cu dublă utilizare și extinderii acestora, care să funcționeze în deplină complementaritate cu Instrumentul InvestEU al FEC, cu schema UE de inovare în domeniul apărării (EUDIS) și cu activitățile CASSINI (Inițiativa privind antreprenoriatul în domeniul spațial).
 - Aceasta va oferi o oportunitate fără precedent de a sprijini start-upurile și întreprinderile în fază de extindere cu dublă utilizare și din domeniul apărării, inclusiv pe cele considerate strategice și critice pentru interesele Uniunii și ale statelor sale membre, care necesită sprijin direct specific și nu pot avea acces la capital suficient de pe piață.
 - Strânsă coordonare și sinergie cu componentele de politică ale Fondului european pentru competitivitate în ceea ce privește definirea „provocărilor”.
 - Extinderea tehnologiei profunde existente în cadrul Fondului pentru extinderea întreprinderilor din Europa anunțată în Strategia UE privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere se va efectua în condițiile convenite în CFM actual. Toate finanțările viitoare pentru extindere vor avea loc în cadrul CEC.
 - Ecosisteme de inovare, inclusiv activități de promovare a integrării triunghiului cunoașterii – învățământ superior, cercetare și inovare și întreprinderi – în întreaga Uniune.

Va fi prevăzută o cooperare strânsă între cercetarea colaborativă din cadrul pilonului II și sprijinul acordat start-upurilor și întreprinderilor în fază de extindere în cadrul pilonului III pentru a consolida cererea pentru start-upuri și întreprinderile în fază de extindere prin conectarea acestora cu marile întreprinderi din Europa și prin facilitarea unor măsuri inovatoare de achiziții publice la nivelul UE și la nivel național.

- **Pilonul IV, „Spațiul european de cercetare”**, urmărește să sprijine dezvoltarea unui Spațiu european de cercetare (SEC) unificat, cu accent pe promovarea excelenței, a incluziunii și a impactului. Acest pilon include:
 - Politica SEC: Această componentă va sprijini dezvoltarea politicii SEC, cu accent pe promovarea excelenței, a incluziunii și a impactului.

- Infrastructuri de cercetare și tehnologie: Această componentă va sprijini dezvoltarea și funcționarea infrastructurilor de cercetare și tehnologie, inclusiv, pentru prima dată, sprijinul pentru cheltuielile de capital.
- Extinderea participării și răspândirea excelenței: Această componentă va sprijini dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare în toate regiunile Europei.

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa pentru perioada 2028-2034, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentului (UE) 2021/695

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 173 alineatul (3) și articolul 182 alineatul (1), articolul 183, articolul 188, al doilea paragraf și articolul 322 alineatul (1) litera (a),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European²,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor³,

având în vedere avizul Curții de Conturi (1),

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Uniunea are ca obiectiv consolidarea bazelor sale științifice și tehnologice prin consolidarea Spațiului european de cercetare (SEC) în care cercetătorii, cunoștințele științifice și tehnologia să circule liber și prin încurajarea sporirii competitivității acestuia, inclusiv în ceea ce privește mediul de afaceri, promovând în același timp toate activitățile de cercetare și de inovare (C&I) care vizează îndeplinirea priorităților strategice ale Uniunii, priorități care au ca obiectiv final promovarea păcii, a valorilor Uniunii și a bunăstării popoarelor sale.
- (2) Pentru a produce un impact științific, tehnologic, economic, de mediu și societal și pentru a maximiza valoarea adăugată a investițiilor Uniunii în C&I, Uniunea ar trebui să investească în cercetare și inovare prin intermediul programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa pentru perioada 2028-2034 (denumit în continuare „programul”), care ar trebui să consolideze competitivitatea, reziliența, sustenabilitatea, poziția de lider tehnologic și coeziunea socială.
- (3) Programul ar trebui să fie strâns legat de Regulamentul (UE) [XXX] * al Parlamentului European și al Consiliului [Fondul european pentru competitivitate]⁴, plasând cercetarea și inovarea în centrul strategiei economice și de investiții a Uniunii.

² JO C , , p. .

³ JO C , , p. .

⁴ JO C , , p. .

- (4) În plus, Uniunea ar trebui să urmărească eliminarea inegalităților și promovarea egalității între bărbați și femei, precum și combaterea discriminării în conformitate cu articolul 8 și articolul 10 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.
- (5) Într-un mediu economic, social și geopolitic caracterizat de schimbări rapide, experiența recentă a demonstrat necesitatea unei flexibilități mai mari a cadrului financiar multianual și a programelor sale de cheltuieli ale Uniunii. În acest scop și în conformitate cu obiectivele programului, finanțarea ar trebui să țină seama în mod corespunzător de necesitățile dinamice impuse de politici și de prioritățile Uniunii, astfel cum au fost identificate în documentele relevante publicate de Comisie, în rezoluțiile Parlamentului European și în concluziile Consiliului, asigurând în același timp o previzibilitate suficientă pentru execuția bugetară.
- (6) Normele de participare și diseminare a programului sunt concepute astfel încât să simplifice și mai mult accesul, să sporească deschiderea și să maximizeze impactul finanțării din partea Uniunii.
- (7) Programul ar trebui să contribuie la creșterea investițiilor publice și private în C&I în statele membre, contribuind astfel la atingerea unei ținte globale privind investițiile de cel puțin 3 % din produsul intern brut (PIB) al Uniunii în domeniul cercetării și dezvoltării. Investițiile statelor membre în C&I ar trebui evaluate cu ajutorul cadrului de coordonare a politicilor economice, bugetare, de ocupare a forței de muncă și sociale în cadrul Uniunii – procesul semestrului european. Pentru atingerea acestei ținte ar fi nevoie ca statele membre și sectorul privat să completeze programul cu propriile lor acțiuni consolidate de investiții în cercetare, dezvoltare și inovare. Uniunea a înregistrat progrese constante în ceea ce privește creșterea investițiilor în cercetare și dezvoltare, dar rămâne în urma altor lideri mondiali. Obiectivul de 3 % menționat mai sus, stabilit în urmă cu peste două decenii, a recunoscut importanța cercetării și dezvoltării ca bază pentru o societate bazată pe cunoaștere. Deși obiectivul a încurajat diferite state membre să își stabilească propriile obiective privind intensitatea cercetării și dezvoltării, există în continuare disparități semnificative, deoarece doar câteva state membre și-au atins sau și-au depășit obiectivele în materie de investiții.
- (8) Ca și în cazul programului Orizont Europa, definițiile OCDE cu privire la nivelul de maturitate tehnologică (NMT) ar trebui să fie luate în continuare în considerare la clasificarea cercetării tehnologice, a dezvoltării de produse și a activităților demonstrative, precum și la definirea tipurilor de acțiuni disponibile în cadrul cererilor de propuneri. Granturile nu ar trebui acordate pentru acțiuni în cadrul cărora activitățile depășesc NMT 8. Ar trebui să fie posibil ca programul de lucru să permită granturi pentru validarea la scară largă a produselor și replicarea pe piață pentru o anumită cerere de propuneri din cadrul părții „Competitivitate și societate”.
- (9) Ar trebui să fie posibilă execuția unor părți din buget prin parteneriate europene împreună cu alte entități publice și private, în cazul în care aceasta este cea mai eficace formă de punere în aplicare pentru atingerea obiectivelor de politică. Ar trebui instituite parteneriate europene în cazul în care este necesară o implicare strânsă a Uniunii și ar trebui să se asigure drepturi de vot adecvate pentru Uniune, precum și o coinvestiție suficientă din partea altor parteneri pentru a mobiliza finanțarea din partea Uniunii. În vederea promovării sinergiilor și a eficienței, este necesar să se asigure norme armonizate. Prin urmare, ar trebui instituit un portofoliu strategic și coerent alcătuit dintr-un număr limitat de parteneriate europene.

- (10) Parteneriatele europene, inclusiv sub formă de întreprinderi comune, ca instrument esențial pentru realizarea implicării industriale și a investițiilor în cercetarea și inovarea în colaborare, ar trebui să contribuie la obiectivele de politică specifice ale componentelor de politică din cadrul Fondului european pentru competitivitate și să fie sprijinite prin intermediul acestuia, dacă este necesar, pentru a îndeplini aceste obiective.
- (11) Misiunile UE, astfel cum sunt stabilite în Regulamentul 2021/695, ar trebui să permită influențarea transformatoare și sistemică a societății, prin promovarea colaborării interdisciplinare, transsectoriale, transfrontaliere și între politici. Acestea ar trebui să se bazeze pe cercetare și inovare pentru a dezvolta tehnologiile, serviciile, produsele și inovațiile sociale revoluționare necesare pentru a-și atinge obiectivele ambițioase. La rândul lor, misiunile UE ar trebui să accelereze dezvoltarea, extinderea și implementarea de soluții inovatoare și să contribuie la crearea unor piețe de avangardă pentru noi produse și servicii. Programul-cadru ar trebui să finanțeze activitățile de cercetare și inovare ale misiunilor, în timp ce implementarea și extinderea ar trebui să fie realizate prin intermediul altor programe ale UE și al finanțării naționale.
- (12) Ancorat în Planul strategic al programului Orizont Europa pentru perioada 2025-2027⁵, Mecanismul pentru noul Bauhaus european (NBE) este un instrument de finanțare multianual menit să accelereze transformarea cartierelor prin proiectare sustenabilă și favorabilă incluziunii. Componenta sa de C&I ar trebui să fie finanțată prin programul Orizont Europa, în timp ce componenta sa de implementare ar trebui să fie pusă în aplicare prin intermediul altor programe ale UE și al finanțării naționale.
- (13) Consiliul European pentru Cercetare (CEC) ar trebui să furnizeze finanțări atractive și flexibile, permițând astfel cercetătorilor talentați și creativi - punând accentul în mod deliberat pe susținerea cercetătorilor debutanți - să exploreze cele mai promițătoare căi la frontierele științei. Acest angajament față de cercetarea condusă de cercetători, selectați printr-o concurență la nivelul Uniunii bazată exclusiv pe criteriul excelenței și deschisă talentelor, indiferent de cetățenie sau origine, este deosebit de important pentru a atrage cele mai strălucite minți din lume și pentru ca Europa să devină un centru de cercetare și inovare de prim rang la nivel mondial.
- (14) Într-o economie globală bazată pe cunoaștere, competitivitatea pe termen lung a Uniunii, poziția sa de lider tehnologic și capacitatea de a aborda provocările globale ar trebui să depindă în special de capacitatea sa de a dezvolta, de a atrage și de a păstra o forță de muncă în domeniul cercetării cu înaltă calificare și conectată la nivel internațional. Investițiile strategice în cercetători de excelență, în formarea, mobilitatea și perspectivele lor de carieră, atât în mediul academic, cât și în afara acestuia, sunt esențiale pentru a susține inovarea, reziliența economică și bunăstarea societății. În conformitate cu principiile Cartei europene a cercetătorilor, acțiunile Marie Skłodowska-Curie (MSCA) sunt indispensabile pentru promovarea acestui obiectiv. Programul ar trebui să consolideze legăturile dintre universități și ecosistemele de inovare, inclusiv sectorul privat. Aceasta ar trebui să permită finalizarea Spațiului european de cercetare, inclusiv prin dezvoltarea capacității sectorului european al învățământului superior de a concura cu omologii de la nivel mondial prin colaborare, cultivarea și atragerea de talente și mobilizarea mai multor investiții private, inclusiv prin inițiative de învățământ superior, cum ar fi alianțele universităților europene, în sinergie cu Erasmus + și în conformitate cu obiectivele și activitățile prezentului regulament.

⁵ Decizia C(2024)1741 a Comisiei din 20.3.2024.

- (15) Consiliul European pentru Inovare (CEI) ar trebui să stimuleze inovarea care creează o piață de tehnologie profundă. Acesta ar trebui să identifice, să dezvolte și să implementeze aceste inovații în domeniul tehnologiei profunde prin intermediul instrumentelor sale. Printr-un sprijin coerent și raționalizat, CEI ar trebui să umple golul în ceea ce privește sprijinul public și investițiile private pentru tehnologiile revoluționare și pentru inovarea în domeniul tehnologiei profunde. CEI ar trebui să urmărească să reducă, să integreze și să accelereze, prin intermediul instrumentelor sale, parcursul inovatorului de la cercetare la piață și să permită Uniunii să aibă întreprinderi de vârf în domeniile tehnologice emergente pentru a-și îndeplini obiectivele sociale și economice și pentru a evita dependențele de alte regiuni. CEI ar trebui să sprijine inovațiile cu risc ridicat, cu potențial ridicat și întreprinderile care prezintă astfel de riscuri tehnologice, științifice, financiare, de gestionare sau de piață că nu sunt încă considerate a fi pe deplin eligibile pentru finanțare și, prin urmare, nu pot strânge de pe piață nivelul necesar de investiții pentru a fi competitive. Aceasta ar trebui să includă atât o abordare „deschisă” (ascendentă), cât și o abordare bazată pe „provocări”, în strânsă coordonare și sinergie cu Fondul european pentru competitivitate și componentele sale de politică. Ar trebui să includă o abordare de tipul „DARPA”, dedicată sprijinirii start-upurilor din domeniul apărării și cu dublă utilizare și extinderii acestora, care să funcționeze în deplină complementaritate cu Instrumentul InvestEU al FEC, cu schema UE de inovare în domeniul apărării (EUDIS) și cu activitățile CASSINI (Inițiativa privind antreprenoriatul în domeniul spațial). Punerea în aplicare ar trebui realizată în strânsă sinergie și coordonare cu Fondul european pentru competitivitate.
- (16) Finanțarea întreprinderilor în fază de extindere din domeniul tehnologiei profunde în cadrul Fondului pentru extinderea întreprinderilor din Europa anunțată în Strategia UE privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere, existentă la momentul intrării în vigoare a prezentului regulament, ar trebui să se efectueze în condițiile convenite în CFM 2021-2027. Toate finanțările întreprinderilor în fază de extindere în temeiul CFM 2028-2034 ar trebui să aibă loc în cadrul FEC.
- (17) Centrul Comun de Cercetare (JRC) ar trebui să ofere în continuare dovezi științifice independente și asistență tehnică politicilor Uniunii pe parcursul întregului ciclu al politicilor. Acțiunile directe ale JRC ar trebui să fie puse în aplicare în mod flexibil, eficient și transparent, ținând seama de necesitățile politicilor Uniunii și de necesitățile relevante ale utilizatorilor JRC și asigurând protecția intereselor financiare ale Uniunii. JRC ar trebui să continue să genereze resurse suplimentare, pe care le poate utiliza pentru a-și sprijini activitățile științifice și tehnice.
- (18) Programul ar trebui să asigure promovarea și protejarea eficace a valorilor și principiilor Spațiului european de cercetare și ale Pactului pentru cercetare și inovare⁶, în special etica și integritatea în cercetare și inovare, libertatea cercetării științifice, utilizarea științei în elaborarea politicilor, egalitatea de gen și egalitatea de șanse, nediscriminarea, știința deschisă și promovarea carierelor atractive în domeniul cercetării, precum și a mobilității. În mod special, programul ar trebui să asigure promovarea efectivă a egalității de șanse pentru toți și implementarea abordării integratoare a egalității de gen, inclusiv integrarea dimensiunii de gen în conținutul C&I. Acesta ar trebui să urmărească tratarea cauzelor dezechilibrului de gen. Ar trebui să se acorde o atenție specială asigurării, în măsura posibilului, a echilibrului de gen în comitetele de evaluare și în alte organisme consultative relevante, cum ar fi comitetele și grupurile de experți.

⁶ Recomandarea (UE) 2021/2122 a Consiliului din 26 noiembrie 2021 privind un pact pentru cercetare și inovare în Europa, JO L 431, 2.12.2021, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>.

- (19) Programul ar trebui să sprijine infrastructurile europene de cercetare și infrastructurile tehnologice în stimularea excelenței științifice și tehnologice și a competitivității industriale, prin sprijinirea continuității ciclului de cercetare și inovare, de la cercetarea de bază și cercetarea aplicată până la implementarea în societate și introducerea pe piață.
- (20) Programul ar trebui să pună în aplicare măsuri concrete în sprijinul consolidării capacităților în țările vizate de extinderea participării și al consolidării legăturilor de colaborare în întreaga Uniune, consolidând capacitatea de cercetare și inovare în țările vizate de extinderea participării și în țările aflate în tranziție, conducând la un sistem european mai coerent și mai integrat de C&I și contribuind la obiectivul de a investi cel puțin 3 % din PIB în cercetare și dezvoltare. Statele membre eligibile din perioada 2021-2027 ar trebui împărțite în două grupuri pe întreaga durată a programului, pe baza indicelui tabloului de bord privind inovarea și a randamentului financiar relativ per venit național brut (VNB), pe baza următoarelor criterii: i) „țări în tranziție”, atât cu un indice al tabloului de bord al inovării (2023-2025) de peste 75 % din media Uniunii, cât și cu un randament financiar relativ pozitiv per VNB (2021-2025) în cadrul programului Orizont Europa; ii) „țări vizate de extinderea participării”, toate celelalte state membre eligibile pentru perioada 2021-2027.
- (21) Recunoscând beneficiile care decurg din cooperarea internațională în vederea abordării, printre altele, a preocupărilor tehnologice, economice, de mediu și societale comune, programul ar trebui să promoveze cooperarea cu țările terțe. Cooperarea internațională ar trebui să vizeze consolidarea competitivității și excelenței Uniunii în domeniul C&I, inclusiv a capacității sale de a atrage și de a păstra cele mai bune talente la nivel mondial. Considerentele geopolitice, inclusiv securitatea economică, ar trebui să se afle în centrul abordării și ar trebui avute în vedere grade diferite de cooperare pe baza unei evaluări globale a beneficiilor care ar putea fi obținute de Uniune în abordarea priorităților sale și a provocărilor sale globale, protejând în același timp valorile și interesele Uniunii. Asocierea la program sau la părți ale acestuia ar trebui să rămână cea mai cuprinzătoare formă de cooperare. Pentru activitățile CEI legate de apărare, numai entitățile stabilite în țări terțe asociate la Fondul european pentru competitivitate pentru activități de apărare ar trebui să fie eligibile pentru finanțare. Programul poate sprijini activitățile finanțate prin programul „Europa globală”, cu condiția ca acestea să respecte normele și obiectivele prezentului regulament în conformitate cu dispozițiile privind sinergiile.
- (22) Pentru a consolida autonomia strategică a Uniunii și pentru a asigura o creștere economică sustenabilă pe termen lung, este esențial să se consolideze competitivitatea acesteia la nivel mondial, protejând în același timp activele și interesele sale strategice, astfel cum se subliniază în Strategia europeană pentru securitate economică⁷. Articolul 136 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, astfel cum a fost completat de articolul 10 din Regulamentul (UE) XXX [Fondul european pentru competitivitate], promovează competitivitatea Uniunii și protejează securitatea economică a acesteia. Aplicarea acestor dispoziții în scopul programului ar trebui să ofere un cadru juridic adecvat care să permită, atunci când este necesar, stabilirea unor condiții specifice privind procedurile de atribuire care promovează competitivitatea bazată pe cercetare și protejează interesele și autonomia strategică a Uniunii, inclusiv măsuri menite să restricționeze participarea sau să protejeze rezultatele și să asigure coerența și consecvența cu normele specifice din cadrul componentelor Fondului european pentru competitivitate. Dacă este necesar, ar trebui aplicată o abordare bazată pe riscuri pentru

⁷

Comunicare comună către Parlamentul European, Consiliul European și Consiliu privind „Strategia europeană pentru securitate economică” [JOIN(2023) 20 final], Bruxelles, 20.6.2023.

a se asigura că riscurile legate de cercetare și inovare sunt identificate, evaluate și abordate prin măsuri proporționale și eficace⁸. În conformitate cu articolul 136 din Regulamentul financiar, restricțiile de eligibilitate ar trebui să se aplice furnizorilor cu grad ridicat de risc, din motive de securitate.

- (23) Având în vedere riscurile tot mai mari legate de pericolele naturale, urgențele sanitare, accidentele tehnologice, amenințările în permanentă evoluție la adresa securității și alte perturbări, este esențial să se consolideze capacitatea Uniunii și a statelor membre de a anticipa crize și dezastre, de a se pregăti pentru ele și de a răspunde la acestea. Programul ar trebui să sprijine cercetarea care consolidează gestionarea riscurilor de dezastre și a crizelor, investițiile în reziliența la schimbările climatice și sporirea rezilienței funcțiilor societale vitale, precum și construirea unei Uniuni mai reziliente, mai sigure și mai pregătite, în conformitate cu obiectivele Strategiei europene privind o Uniune a pregătirii.
- (24) Activitățile ar trebui să reflecte importanța combaterii pierderii dramatice a biodiversității și să contribuie la conservarea și refacerea naturii, a ecosistemelor și a serviciilor acestora. Integrarea științei mediului în activități este necesară pentru a evita daunele aduse mediului, pentru a menține un mediu curat și pentru a reface ecosistemele sănătoase.
- (25) Programul recunoaște schimbările climatice ca fiind una dintre cele mai mari provocări globale și societale și acțiunile climatice ca motor al competitivității industriale. Activitățile ar trebui să reflecte importanța combaterii schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris.
- (26) Simplificarea punerii în aplicare a programului este esențială pentru a asigura accesibilitatea și eficiența acestuia, în special prin reducerea poverii administrative asupra beneficiarilor și prin reducerea la minimum a riscului de erori. În acest scop, programul ar trebui să se bazeze în principal pe sume forfetare ca formă implicită de finanțare din partea Uniunii. Intensificând eforturile față de programele-cadru anterioare pentru a raționaliza normele de finanțare și a reduce la minimum erorile, rambursarea costurilor cu personalul ar trebui, de asemenea, să fie simplificată în continuare prin utilizarea costurilor unitare cu personalul, ceea ce reduce complexitatea pentru participanți și facilitează raportarea.
- (27) Pentru a ține seama de structura organizațională specifică, întâlnită în special în cadrul activităților de cercetare și inovare, ar trebui să fie posibil să se declare contribuțiile în natură din partea terților ca fiind costuri eligibile. Pentru a stimula valorificarea rezultatelor, ar trebui să se clarifice faptul că acestea nu trebuie să fie considerate a fi venituri ale acțiunii.
- (28) În vederea consolidării competitivității Uniunii și a maximizării absorbției și implementării rezultatelor în general, beneficiarii care dețin rezultate ar trebui să își gestioneze rezultatele în conformitate cu obligațiile care le revin în temeiul prezentului regulament în ceea ce privește valorificarea și diseminarea. Aceste obligații pot fi ajustate în programul de lucru, în condițiile cererii de propuneri sau în acordul de grant, după caz, pe baza unor considerente de politică, inclusiv legate de securitatea economică, dar ar trebui să includă cerințe de protejare, de acordare a accesului, de valorificare a rezultatelor și de publicare a acestora în mod corespunzător și justificat, inclusiv prin practici ale științei deschise. Pentru a facilita și a accelera procesul de valorificare, ar trebui instituite instrumente și mijloace de sprijin în conformitate cu

⁸

Recomandarea Consiliului din 23 mai 2024 privind consolidarea securității cercetării, C/2024/3510.

strategia de valorificare a Comisiei, astfel cum a fost elaborată în cadrul Fondului european pentru competitivitate, precum și cu orice sprijin și servicii prevăzute în capitolul III din acesta.

- (29) Sunt necesare măsuri de sprijin pentru a consolida și a conecta mai bine ecosistemele de inovare. Aceste măsuri ar trebui să sprijine organizațiile și inovatorii să creeze ecosisteme de inovare competitive, solide și conectate și să îmbunătățească condițiile-cadru prin cooperare și schimb de cunoștințe. Măsurile ar trebui să contribuie la conectarea ecosistemelor naționale, regionale și locale prin eliminarea barierelor de pe piața unică, cum ar fi fragmentarea pieței, accesul limitat la capital și segmentarea piețelor naționale de capital, adoptarea lentă a inovațiilor și utilizarea insuficientă a achizițiilor publice în domeniul inovării.
- (30) Acțiunile sprijinite în temeiul prezentului regulament ar trebui să accelereze sau să stimuleze investițiile prin abordarea disfuncționalităților pieței sau a situațiilor de investiții sub nivelul optim, în mod proporțional, evitând dublarea sau excluderea, precum și prin stimularea finanțării private, și ar trebui să aibă valoare adăugată la nivelul Uniunii. Fără a aduce atingere aplicării articolelor 107 și 108 din TFUE în ceea ce privește resursele de stat, acest lucru ar trebui să asigure coerența acțiunilor din cadrul programului cu normele UE privind ajutoarele de stat, evitându-se denaturările nejustificate ale concurenței pe piața internă.
- (31) Prezentul regulament prevede un pachet financiar cu titlu indicativ pentru programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa pentru perioada 2028-2034.
- (32) Programului i se aplică Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509⁹. Acesta prevede normele privind întocmirea și execuția bugetului general al Uniunii, inclusiv norme privind granturile, premiile, donațiile nefinanciare, achizițiile, gestiunea indirectă, asistența financiară, instrumentele financiare și garanțiile bugetare.
- (33) Pentru a se asigura coerența, o garanție bugetară și instrumente financiare din cadrul programului, inclusiv atunci când sunt combinate cu sprijin nerambursabil în cadrul operațiunilor de finanțare mixtă, ar trebui executate în conformitate cu titlul X din Regulamentul privind normele financiare și cu acordurile, clauzele și condițiile tehnice stabilite de Comisie în scopul aplicării sale.
- (34) În cazul în care sprijinul acordat din partea Uniunii în cadrul programului trebuie furnizat sub forma unei garanții bugetare sau a unui instrument financiar, inclusiv atunci când este combinat cu sprijin nerambursabil în cadrul unei operațiuni de finanțare mixtă, cu excepția instrumentelor financiare din cadrul CEI, acest sprijin trebuie furnizat exclusiv prin intermediul instrumentului InvestEU al FEC în conformitate cu normele aplicabile ale Instrumentului InvestEU FEC.
- (35) În conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁰, cu Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului¹¹, cu Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96

⁹ Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (JO L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

¹⁰ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO L 248, 18.9.2013, p. 1).

¹¹ Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, 23.12.95, p. 1).

al Consiliului¹² și cu Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului¹³, interesele financiare ale Uniunii trebuie protejate prin măsuri proporționale, inclusiv prin prevenirea, detectarea, corectarea și investigarea neregulilor și a cazurilor de fraudă, prin recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau utilizate incorect și, atunci când este cazul, prin impunerea de sancțiuni administrative. În special, în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 și (Euratom, CE) Regulamentul nr. 2185/96, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) poate efectua investigații, inclusiv verificări și inspecții la fața locului, pentru a stabili dacă a avut loc o fraudă, un act de corupție sau orice altă activitate ilegală care afectează interesele financiare ale Uniunii. În conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1939, Parchetul European (EPPO) are competența de a ancheta și trimite în judecată cazuri de fraudă și alte infracțiuni care afectează interesele financiare ale Uniunii, conform prevederilor Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului¹⁴. În conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, orice persoană sau entitate care primește fonduri din partea Uniunii trebuie să coopereze pe deplin pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii, să acorde accesul și drepturile necesare Comisiei, OLAF, Curții de Conturi Europene și, după caz, EPPO, și să se asigure că orice parte terță implicată în execuția fondurilor Uniunii acordă drepturi echivalente.

- (36) Programul urmează să fie pus în aplicare în conformitate cu Regulamentul (UE) XXX al Parlamentului European și al Consiliului [Regulamentul privind performanța] care stabilește normele pentru urmărirea cheltuielilor și cadrul de performanță pentru buget, inclusiv normele pentru asigurarea aplicării uniforme a principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” și a principiului egalității de gen menționate la articolul 33 alineatul (2) literele (d) și (f), precum și cu dispozițiile privind accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități astfel cum rezultă din articolele 17.3, 20.4 și 21.1 din Anexa I a Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509 și în conformitate cu cerințele de accesibilitate din anexele I și III ale Directivei (UE) 2019/882, normele de monitorizare și raportare cu privire la performanța programelor și a activităților Uniunii, normele de instituire a unui portal de finanțare al Uniunii, normele de evaluare a programelor, precum și alte dispoziții orizontale aplicabile tuturor programelor Uniunii, cum ar fi cele privind informarea, comunicarea și vizibilitatea.
- (37) În temeiul articolului 85 alineatul (1) din Decizia (UE) 2021/1764 a Consiliului¹⁵, persoanele și entitățile stabilite în țări și teritorii de peste mări sunt eligibile să primească finanțare, sub rezerva normelor și obiectivelor programului și a eventualelor acorduri aplicabile statului membru de care aparține țara respectivă sau teritoriul respectiv.
- (38) Programul înlocuiește programul Orizont Europa instituit prin Regulamentul (UE) 2021/695. Prin urmare, Regulamentul (UE) 2021/695 ar trebui abrogat,

¹² Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri (JO L 292, 15.11.96, p. 2).

¹³ Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) (JO L 283, 31.10.2017, p. 1).

¹⁴ Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (JO L 198, 28.7.2017, p. 29).

¹⁵ Decizia (UE) 2021/1764 a Consiliului din 5 octombrie 2021 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană, inclusiv relațiile dintre Uniunea Europeană, pe de o parte, și Groenlanda și Regatul Danemarcei, pe de altă parte (Decizia privind asocierea peste mări, inclusiv Groenlanda) (JO L 355, 7.10.2021, p. 6).

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Titlul I - Programul-cadru pentru cercetare și inovare

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 1

Obiect

1. Prezentul regulament instituie programul-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa (denumit în continuare „programul”) pentru perioada cadrului financiar multianual (CFM) 2028-2034 și stabilește normele de participare și de diseminare privind acțiunile indirecte în cadrul programului și determină cadrul care reglementează sprijinul Uniunii pentru activitățile de cercetare și inovare pentru aceeași durată. De asemenea, stabilește obiectivele programului și bugetul acestuia pentru perioada respectivă, formele de finanțare din partea Uniunii și normele privind furnizarea finanțării respective.
2. Programul este pus în aplicare prin:
 - (a) programul specific instituit prin Decizia XX a Consiliului, inclusiv activitățile de cercetare în colaborare din cadrul componentelor de politică astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul privind Fondul european pentru competitivitate.
 - (b) programul specific privind cercetarea în domeniul apărării instituit prin Regulamentul (UE)[XXX] [Fondul european pentru competitivitate].
3. Prezentul regulament nu se aplică programului specific privind cercetarea în domeniul apărării menționat la alineatul (2) litera (b). Activitățile care urmează să fie desfășurate în cadrul acestui program specific și care sunt prevăzute în Regulamentul (UE) [XXX][Fondul european pentru competitivitate] sunt menite să stimuleze competitivitatea, eficiența și capacitatea de inovare ale bazei tehnologice și industriale a sectorului european al apărării.
4. Termenii „Orizont Europa”, „programul” și „programul specific” utilizați în prezentul regulament se referă la chestiuni relevante numai pentru programul specific menționat la alineatul (2) litera (a), cu excepția cazului în care se prevede altfel.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

- (1) „infrastructuri de cercetare” sunt instalații care oferă resurse și servicii pentru a desfășura activități de cercetare și pentru a stimula inovarea în domeniile lor;

- (2) *„infrastructuri tehnologice” sunt instalații, echipamente, capacități și resurse necesare pentru dezvoltarea, testarea, extinderea și validarea tehnologiei – de la servicii de cercetare preconcreționale aplicată până la demonstrare și validare;*
- (3) *„neeligibil pentru finanțare” înseamnă că entitatea juridică nu este încă în măsură să atragă investiții suficiente pentru a-și pune în aplicare pe deplin planul de afaceri și pentru a concura la nivel internațional;*
- (4) *„finanțare mixtă” înseamnă un sprijin financiar acordat în cadrul Consiliului European pentru Inovare („CEI”) constând într-o combinație specifică alcătuită dintr-un grant și o investiție;*
- (5) *„tehnologie profundă” înseamnă o inovare care are potențialul de a oferi soluții transformatoare și care se bazează pe progrese de vârf în știință, tehnologie și inginerie;*
- (6) *„parteneriat european” înseamnă o inițiativă în cadrul căreia Uniunea, împreună cu parteneri privați și/sau publici, se angajează să sprijine în comun elaborarea și punerea în aplicare a unui program de activități, în care costurile sunt împărțite între toți partenerii;*
- (7) *„acces deschis” înseamnă acces online la rezultate, furnizat gratuit utilizatorului final;*
- (8) *„știință deschisă” înseamnă o abordare a procesului științific care include partajarea din primele etape și deschisă a cercetării, accesul liber la rezultate și gestionarea responsabilă a acestora, măsuri de reproductibilitate și implicarea cetățenilor și a utilizatorilor finali în cercetare și inovare;*
- (9) *„achiziție înainte de comercializare” înseamnă o achiziție publică sau privată de servicii de cercetare și dezvoltare care implică împărțirea riscurilor și beneficiilor în condițiile pieței și dezvoltarea competitivă în etape, existând o separare clară între serviciile de cercetare și de dezvoltare achiziționate și introducerea de produse finite la scară comercială;*
- (10) *„achiziție de soluții inovatoare” înseamnă o achiziție publică sau privată în cadrul căreia achizitorul acționează în calitate de client care lansează bunuri sau servicii inovatoare care nu sunt încă comercializate pe scară largă și pot include teste de conformitate;*
- (11) *„informații preexistente” înseamnă orice date, cunoștințe sau know-how indiferent de natura sau forma acestora, tangibile sau intangibile, inclusiv orice drepturi, cum ar fi drepturile de proprietate intelectuală, care sunt deținute înainte de aderarea la o anumită acțiune;*
- (12) *„valorizare” înseamnă utilizarea rezultatelor în alte activități decât cele acoperite de acțiunea vizată, inclusiv utilizarea comercială;*
- (13) *„organizație internațională de cercetare europeană” înseamnă o organizație internațională ai cărei membri sunt în majoritate state membre sau țări asociate, al cărei obiectiv principal este promovarea cooperării științifice și tehnologice în Europa;*
- (14) *„entitate juridică cu scop lucrativ” înseamnă o entitate juridică care, prin forma sa juridică, are scop lucrativ sau care are scopul juridic sau statutar de a distribui profituri acționarilor sau membrilor săi individuali;*

- (15) „întreprindere mică sau mijlocie” sau „IMM” înseamnă o microîntreprindere, o întreprindere mică sau o întreprindere mijlocie, astfel cum sunt definite la articolul 2 din anexa la Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei¹⁶;
- (16) „întreprindere mică cu capitalizare medie” înseamnă o întreprindere mică cu capitalizare medie astfel cum este definită la punctul 2 din anexa la Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei¹⁷;
- (17) „rezultate” înseamnă orice efecte tangibile sau intangibile ale unei anumite acțiuni, precum date, cunoștințe sau know-how, indiferent de forma sau natura acestora și indiferent dacă pot sau nu să fie protejate, precum și orice drepturi care le însoțesc, inclusiv drepturile de proprietate intelectuală;
- (18) „acțiuni de cercetare de frontieră a CEC” înseamnă o acțiune de cercetare condusă de un cercetător principal, inclusiv validarea conceptului de către CEC, găzduită de unul sau mai mulți beneficiari care primesc fonduri de la Consiliul European pentru Cercetare (CEC);
- (19) „acțiuni de cercetare și formare” înseamnă o acțiune axată pe îmbunătățirea competențelor, a cunoștințelor și a perspectivelor de carieră ale cercetătorilor, care promovează mobilitatea între țări, sectoare sau discipline;
- (20) „acțiuni de coordonare și de sprijin” înseamnă o acțiune care contribuie la îndeplinirea obiectivelor programului, cu excepția activităților de cercetare și inovare (C&I), în afara cazului în care acestea sunt întreprinse în cadrul componentei „Extinderea participării și răspândirea excelenței” din partea a IV-a, „Spațiul european de cercetare” și coordonarea ascendentă fără cofinanțare a activităților de cercetare din Uniune care permite cooperarea dintre entitățile juridice din statele membre și din țările asociate în vederea consolidării SEC;
- (21) „acțiuni indirecte” înseamnă activitățile legate de C&I pentru care Uniunea asigură asistență financiară și care sunt întreprinse de către participanți;
- (22) „acțiuni directe” înseamnă activitățile legate de C&I desfășurate de Comisie prin intermediul JRC;
- (23) „ecosistem de inovare” înseamnă un ecosistem care reunește organizații la nivelul Uniunii al căror obiectiv funcțional este de a permite dezvoltarea tehnologică și inovarea și care include relațiile dintre resursele materiale (cum ar fi fondurile, echipamentele și instalațiile, inclusiv infrastructurile de cercetare și tehnologie), entitățile instituționale (cum ar fi instituțiile de învățământ superior și serviciile de asistență, organizațiile de cercetare și tehnologie, întreprinderile, investitorii - inclusiv investitorii de capital de risc - și intermediarii financiari) și entitățile responsabile cu elaborarea de politici și cu finanțarea la nivel național, regional și local.
- (24) „triunghiul cunoașterii” înseamnă crearea de rețele între instituțiile de învățământ, organizațiile de cercetare și întreprinderi, cu scopul de a crea ecosisteme de inovare care să permită crearea unui flux de inovare de la începutul inovării prin educație antreprenorială până la crearea de start-upuri și dezvoltarea întreprinderilor în fază de extindere.

¹⁶ Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

¹⁷ Recomandarea (UE) 2025/1099 a Comisiei din 21 mai 2025 privind definiția întreprinderilor mici cu capitalizare medie (JO L, 28.5.2025, p. 1).

Articolul 3

Obiectivele programului

1. În conformitate cu obiectivele generale și specifice ale Fondului european pentru competitivitate, programul consolidează competitivitatea și baza tehnologică științifică a UE și abordează provocările globale bazate pe excelența în cercetare și inovare.
2. Obiectivele specifice ale programului sunt:
 - crearea de cunoștințe, competențe și cariere atractive de înaltă calitate pentru cercetători și sprijinirea realizării Spațiului european de cercetare (SEC).
 - intensificarea cercetării, a schimbului de cunoștințe și a valorificării în colaborare la nivelul UE și la nivel internațional.
 - alinierea priorităților UE, naționale și regionale pentru a crea un ecosistem paneuropean de cercetare și inovare.
 - reducerea inegalităților naționale și regionale în ceea ce privește capacitatea de cercetare și inovare, competențele și talentele necesare pentru a consolida ecosistemele de inovare.
 - îmbunătățirea poziției Uniunii în materie de inovare, cu un accent special pe tehnologiile strategice și inovarea disruptivă, facilitarea difuzării de soluții inovatoare prin activități de standardizare pentru a stimula competitivitatea și a aborda principalele provocări societale.
 - eliminarea riscurilor și mobilizarea mai multor fonduri din mediul privat pentru cercetare și inovare, în special pentru sprijinirea tehnologiei profunde și pentru extinderea start-upurilor și a IMM-urilor inovatoare.
 - contribuția la creșterea investițiilor publice și private în cercetare și inovare în statele membre, contribuind astfel la atingerea unor cheltuieli privind investițiile de cel puțin 3 % din produsul intern brut (PIB) al Uniunii în domeniul cercetării și dezvoltării.

Articolul 4

Structura programului

3. În sensul programului specific menționat la articolul 1 alineatul (2), programul este alcătuit din următoarele părți, care contribuie la obiectivele generale și specifice prevăzute la articolul 3 și în componentele de politică ale Regulamentului (UE) XXX [Fondul european pentru competitivitate]:
 - (a) Partea I, „Excelență științifică”, cu următoarele componente în special:
 - (i) Consiliul European pentru Cercetare (CEC);
 - (ii) Acțiunile Marie Skłodowska-Curie (MSCA);
 - (iii) politicile privind utilizarea științei pentru Uniune: acțiunile nenucleare directe ale Centrului comun de cercetare (JRC).
 - (b) Partea a II-a „Competitivitate și societate”, cu următoarele componente, în special:

- i) „Competitivitate”, inclusiv activități de cercetare și inovare în sprijinul politicilor din cadrul Fondului european pentru competitivitate, cum ar fi:
 - (1) activități de cercetare și inovare în colaborare în temeiul capitolului IV „Tranziție curată și decarbonizare industrială” al Fondului european pentru competitivitate;
 - (2) activități de cercetare și inovare în colaborare în temeiul capitolului V „Sănătate, biotehnologii, agricultură și bioeconomie” al Fondului european pentru competitivitate;
 - (3) activități de cercetare și inovare în colaborare în temeiul capitolului VI „Poziția de lider în sectorul digital” al Fondului european pentru competitivitate;
 - (4) activități de cercetare și inovare în colaborare în temeiul capitolului VII „Reziliență și securitate, industria de apărare și spațiul” al Fondului european pentru competitivitate.
- ii) „Societate”, inclusiv activități de cercetare și inovare, cum ar fi:
 - (1) provocările societale globale;
 - (2) Misiunile UE;
 - (3) Mecanismul noului Bauhaus european;
- (c) Partea a III-a, „Inovare”, cu următoarele componente, în special:
 - (i) Consiliul European pentru Inovare (CEI);
 - (ii) ecosisteme de inovare, inclusiv activități de promovare a integrării triunghiului cunoașterii – învățământ superior, cercetare și inovare și întreprinderi – în întreaga Uniune.
- (d) Partea a IV-a, „Spațiul european de cercetare”, cu următoarele componente, în special:
 - (i) reformarea și consolidarea sistemului european de C&I;
 - (ii) infrastructuri de cercetare și tehnologie;
 - (iii) extinderea participării și răspândirea excelenței.

Articolul 5

Principii orizontale

Programul:

- (a) asigură o abordare multidisciplinară, după caz, și integrarea științelor sociale și umaniste (ȘSU) în toate componentele din cadrul programului, inclusiv cereri de propuneri specifice pe teme legate de științele sociale și umaniste.
- (b) promovează cunoștințele științifice și contribuie la crearea unor politici publice informate, eficace și receptive în întreaga Uniune și în afara acesteia. Programul promovează activ utilizarea rezultatelor cercetării finanțate din fonduri publice și a dovezilor științifice în procesele de elaborare a politicilor la toate nivelurile, încurajând legături mai puternice între cercetare, inovare și dezvoltarea unor politici publice bazate pe dovezi. Aceasta include încurajarea mecanismelor de colaborare, a

inițiativelor de C&I și a interfețelor pentru utilizarea științei în elaborarea politicilor, care să conecteze factorii de decizie politică cu comunitatea științifică, precum și facilitarea utilizării rezultatelor cercetării în elaborarea viitoarelor cadre legislative și de reglementare la toate nivelurile. Se pune un accent deosebit pe asigurarea faptului că informațiile științifice sunt accesibile și pertinente pentru factorii de decizie și cetățeni, dispunând de instrumente pentru utilizarea eficientă a rezultatelor cercetării, a sintezelor politice și a recomandărilor.

- (c) încurajează practicile științei deschise, inclusiv prin asigurarea accesului deschis la publicații științifice evaluate *inter pares* în ceea ce privește rezultatele, precum și a accesului deschis la datele de cercetare și la alte rezultate, în conformitate cu principiul „cât mai deschis cu putință, dar atât de închis cât este necesar”.

Articolul 6

Buget

4. Pachetul financiar indicativ al programului pentru perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2028 și 31 decembrie 2034 este de 175 002 000 000 EUR în prețuri curente.
5. Repartizarea indicativă a cuantumului menționat la alineatul (1) din acest articol pentru programul specific menționat la articolul 1 alineatul (2) litera (a) este următoarea:
 - (a) 44 079 000 000 EUR pentru partea I „Excelența științifică”, din care 2 600 000 000 EUR pentru acțiunile nenucleare directe ale Centrului Comun de Cercetare (JRC).
 - (b) 75 876 000 000 EUR pentru partea a II-a „Competitivitate și societate”, din care:
 - i. 68 270 000 000 EUR pentru „Competitivitate”, din care:
 - 25 331 000 000 EUR pentru activități de cercetare și inovare în colaborare în temeiul capitolului IV „Tranziție curată și decarbonizare industrială” din Fondul european pentru competitivitate;
 - 19 650 000 000 EUR pentru activități de cercetare și inovare în colaborare în temeiul capitolului V „Sănătate, biotehnologii, agricultură și bioeconomie” al Fondului european pentru competitivitate;
 - 16 854 000 000 EUR pentru activități de cercetare și inovare în colaborare în temeiul capitolului VI „Poziția de lider în sectorul digital” al Fondului european pentru competitivitate;
 - 6 435 000 000 EUR pentru activități de cercetare și inovare în colaborare în temeiul capitolului VII „Reziliență și securitate, industria de apărare și spațiul” al Fondului european pentru competitivitate.
 - ii. 7 606 000 000 EUR pentru „Societate”;
 - (c) 38 785 000 000 EUR pentru partea a III-a, „Inovare”.
 - (d) 16 262 000 000 EUR pentru partea a IV-a, „Spațiul european de cercetare”, din care 5 387 000 000 EUR pentru extinderea participării și răspândirea excelenței.
1. Cuantumul menționat la alineatul (1) de la prezentul articol și cuantumul resurselor suplimentare menționate la articolul 7 pot fi utilizate, de asemenea, pentru asistență

tehnică și administrativă pentru punerea în aplicare a programului, cum ar fi activități de pregătire, monitorizare, control, audit și evaluare, sisteme și platforme de tehnologie a informației, activități de informare și comunicare, inclusiv comunicarea instituțională privind prioritățile politice ale Uniunii și toate celelalte cheltuieli cu asistența tehnică și administrativă sau cu personalul suportate de Comisie pentru gestionarea programului.

2. Dacă este necesară posibilitatea de a gestiona acțiunile nefinalizate până la 31 decembrie 2034, creditele pot fi înscrise în bugetul Uniunii și după 2034 pentru a acoperi cheltuielile necesare și pentru a permite gestionarea acțiunilor care nu au fost finalizate până la încheierea programului.
3. Angajamentele bugetare pentru acțiuni care se desfășoară pe parcursul mai multor exerciții financiare pot fi repartizate în tranșe anuale pe mai multe exerciții financiare.

Articolul 7

Resurse suplimentare

1. Statele membre, instituțiile, organele și agențiile Uniunii, țările terțe, organizațiile internaționale, instituțiile financiare internaționale sau alte părți terțe pot aduce contribuții suplimentare financiare sau nefinanciare la program. Contribuțiile financiare suplimentare constituie venituri alocate externe în sensul articolului 21 alineatul (2) litera (a), (d) sau (e) sau al articolului 21 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.
2. Resursele alocate statelor membre în cadrul gestiunii partajate pot fi, la cererea acestora, puse la dispoziție pentru program. Comisia execută direct sau indirect resursele respective, în conformitate cu articolul 62 alineatul (1) litera (a) sau (c) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Acestea se adaugă cuantumului menționat la articolul 6 alineatul (1) din prezentul regulament. Resursele respective sunt utilizate în beneficiul statului membru în cauză. În cazul în care Comisia nu și-a asumat un angajament juridic în cadrul gestiunii directe sau indirecte pentru sumele suplimentare puse astfel la dispoziția programului, sumele neangajate corespunzătoare pot fi transferate înapoi, la cererea statului membru în cauză, către unul sau mai multe programe-sursă sau către programele care le succed acestora.

Articolul 8

Finanțare alternativă, combinată și cumulativă

1. Programul se pune în aplicare în sinergie cu alte programe ale Uniunii. O acțiune care a beneficiat de o contribuție din partea Uniunii în contextul unui alt program poate primi o contribuție și în cadrul prezentului program. Normele programului relevant al Uniunii se aplică contribuției corespunzătoare sau se poate aplica un set unic de norme tuturor contribuțiilor și se poate asuma un singur angajament juridic. În cazul în care contribuția Uniunii este bazată pe costurile eligibile, sprijinul cumulativ de la bugetul Uniunii nu depășește costurile eligibile totale ale acțiunii și poate fi calculat pe o bază proporțională, în conformitate cu documentele care stabilesc condițiile de acordare a sprijinului.
2. Procedurile de atribuire din cadrul programului pot fi desfășurate în comun cu statele membre, instituțiile, organele și agențiile Uniunii, țările terțe, organizațiile

internaționale, instituțiile financiare internaționale sau alte părți terțe, prin gestiune directă sau indirectă, cu condiția să se asigure protecția intereselor financiare ale Uniunii. Aceste proceduri fac obiectul unui set unic de norme și duc la încheierea unor angajamente juridice unice. În acest scop, partenerii la procedura de atribuire comună pot pune resurse la dispoziția programului în conformitate cu articolul 7 din prezentul regulament sau partenerilor li se poate încredința punerea în aplicare a procedurii de atribuire, în cazurile aplicabile în conformitate cu articolul 62 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. În procedurile de atribuire comună, reprezentanții partenerilor la procedura de atribuire comună pot fi și membri ai comitetului de evaluare la care se face trimitere la articolul 153 alineatul (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.

3. În cadrul acestui program, pe lângă condițiile prevăzute la articolul 8 alineatul (1) și alineatul (2) din Regulamentul (UE) XXX [Fondul european pentru competitivitate], se acordă o marcă de competitivitate numai pentru acțiuni de înaltă calitate care nu au fost finanțate în cadrul programului din cauza constrângerilor bugetare.
4. Statele membre pot finanța acțiuni pentru care s-a acordat o marcă de competitivitate.

Articolul 9

Țările terțe asociate la program

1. Programul poate fi deschis participării următoarelor țări terțe prin asociere totală sau parțială, în conformitate cu obiectivele prevăzute la articolul 3 și cu acordurile internaționale relevante sau cu orice decizii adoptate în cadrul respectivelor acorduri și care sunt aplicabile:
 - (a) membrilor Asociației Europene a Liberului Schimb care sunt membri ai Spațiului Economic European, precum și microstatelor europene;
 - (b) țărilor în curs de aderare, țărilor candidate și țărilor potențial candidate;
 - (c) țărilor care intră în sfera politicii europene de vecinătate;
 - (d) altor țări terțe.
2. Acordurile de asociere pentru participarea la program trebuie:
 - (a) să asigure un echilibru adecvat între contribuțiile și beneficiile țării terțe care participă la program;
 - (b) să prevadă condițiile de participare la program, inclusiv calculul contribuțiilor financiare, constând într-o contribuție operațională și într-o taxă de participare la program și la costurile administrative generale ale acestuia;
 - (c) să nu confere țării terțe nicio competență decizională în ceea ce privește programul;
 - (d) să garanteze drepturile Uniunii de a asigura buna gestiune financiară și de a-și proteja interesele financiare;
 - (e) după caz, să asigure protecția intereselor de securitate și de ordine publică ale Uniunii.
3. În sensul alineatului 2 litera (d), țara terță în cauză acordă drepturile și accesul necesare în temeiul Regulamentelor (UE, Euratom) 2024/2509 și (UE, Euratom) nr. 883/2013 și garantează faptul că deciziile de executare care impun o obligație pecuniară în baza

articolului 299 din TFUE, precum și hotărârile și ordonanțele Curții de Justiție a Uniunii Europene sunt executorii.

4. În sensul alineatului (1) litera (d), asocierea sau asocierea parțială cu alte țări terțe este posibilă numai dacă îndeplinesc toate criteriile următoare:
 - (a) dispun de o bună capacitate în domeniile științei, tehnologiei și inovării;
 - (b) se angajează în favoarea unei economii de piață deschise, bazate pe norme, incluzând un tratament corect și echitabil al drepturilor de proprietate intelectuală și respectarea drepturilor omului, susținută de instituții democratice;
 - (c) promovează în mod activ politici menite să amelioreze bunăstarea economică și socială a cetățenilor.
5. Domeniul de aplicare al asocierii fiecărei țări terțe la program ia în considerare o analiză a riscurilor, în special al celor de natură să afecteze ordinea publică și securitatea Uniunii în domeniile de politică relevante, inclusiv securitatea economică și a cercetării, precum și beneficiile pentru Uniune și obiectivul de stimulare a creșterii economice în Uniune prin intermediul inovării. În consecință, cu excepția membrilor SEE, a țărilor în curs de aderare, a țărilor candidate și a țărilor candidate potențiale, țările terțe pot fi excluse de la anumite părți ale programului în conformitate cu prezentul regulament sau cu acordul de asociere în sine.
6. Acordul de asociere care prevede condițiile pentru participare la program stabilește, în măsura în care este posibil, participarea reciprocă a entităților juridice stabilite în Uniune la programele echivalente din țările asociate, în conformitate cu condițiile stabilite în respectivele programe.
7. Condițiile care determină nivelul contribuțiilor financiare menționate la alineatul (2) litera (b) asigură o corecție automată regulată a oricărui dezechilibru semnificativ comparativ cu cuantumul pe care entitățile stabilite în țara asociată îl primesc prin participarea la program, ținând seama de costurile de gestionare, execuție și exploatare a programului. Alocarea contribuțiilor financiare ține seama de nivelul de participare a entităților juridice din țările asociate la fiecare parte a programului.

Articolul 10

Punerea în aplicare și formele de finanțare din partea Uniunii

1. Programul este pus în aplicare în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 prin gestiune directă sau prin gestiune indirectă cu organismele menționate la articolul 62 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat.
2. Finanțarea din partea Uniunii poate fi acordată sub orice formă în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, în special prin granturi, premii, achiziții, donații nefinanciare și instrumente financiare.
3. Cu excepția instrumentelor financiare din cadrul (Fondului) CEI, în cazul în care sprijinul din partea Uniunii este furnizat sub forma unei garanții bugetare sau a unui instrument financiar, inclusiv atunci când este combinat cu sprijin nerambursabil în cadrul unei operațiuni de finanțare mixtă, trebuie furnizat exclusiv prin intermediul instrumentului InvestEU al Fondului european pentru competitivitate și implementat în conformitate cu normele aplicabile ale instrumentului InvestEU al Fondului european pentru competitivitate prin acorduri de contribuție sau de garanție încheiate în acel scop. În cazul în care programul utilizează instrumentul InvestEU al FEC,

acesta furnizează provizionarea pentru garanția bugetară și finanțarea pentru instrumentele financiare, inclusiv atunci când este combinat cu sprijin nerambursabil sub forma unei operațiuni de finanțare mixtă.

4. În cazul în care finanțarea din partea Uniunii se acordă sub formă de granturi, finanțarea se furnizează ca finanțare nelegată de costuri sau ca opțiuni simplificate privind costurile, în special prin sume forfetare, precum și sub formă de costuri unitare pentru personal, în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Finanțarea poate fi furnizată sub forma rambursării costurilor eligibile efective numai în cazul în care obiectivele unei acțiuni nu pot fi atinse în alt mod. În cazul în care este necesar să se permită alte surse de finanțare, inclusiv coinvestițiile cu resurse naționale care fac obiectul normelor privind ajutoarele de stat, finanțarea se acordă sub forma rambursării costurilor eligibile efective sau a opțiunilor simplificate în materie de costuri.
5. În sensul articolului 153 alineatul (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, comitetul de evaluare poate fi compus parțial sau integral din experți externi independenți.

Articolul 11

Parteneriate europene

1. În cazul în care este necesar pentru atingerea obiectivelor prevăzute la articolul 3, activitățile desfășurate în temeiul prezentului regulament pot fi puse în aplicare prin parteneriate europene, în mod implicit prin intermediul programelor de lucru.
2. Parteneriatele europene se bazează pe un memorandum de înțelegere, convenit și semnat între parteneri, care prevede:
 - (a) rezultatele care urmează să fie obținute, care trebuie să fie clare, măsurabile și încadrate în timp;
 - (b) cerințele de raportare;
 - (c) angajamentele aferente din partea tuturor partenerilor;
 - (d) acorduri privind guvernarea cu un mecanism prin care partenerii să discute și să convină asupra programării și activităților parteneriatelor.
3. În cazuri justificate în mod corespunzător, parteneriatele europene vor fi puse în aplicare prin încredințarea sarcinilor de execuție bugetară din diferite programe de finanțare ale Uniunii către organisme instituite în temeiul articolelor 185 și 187 din TFUE, în conformitate cu articolul 62 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.
4. Pentru parteneriatele europene instituite în temeiul alineatelor (2) și (3) din prezentul articol, sprijinul din partea programului este condiționat de utilizarea eficientă a finanțării din partea Uniunii, de o contribuție financiară proporțională din partea altor parteneri cel puțin egală cu contribuția Uniunii și cu drepturile de vot ale Uniunii în cadrul organelor de conducere care asigură protecția intereselor Uniunii în cadrul parteneriatului. În acest scop, întreprinderile comune sunt înființate printr-un singur act de instituire care să asigure norme armonizate.
5. Parteneriatele europene:

- (a) sunt instituite numai în cazurile în care acțiunea Uniunii în mod individual sau alte forme de sprijin în cadrul programului nu pot îndeplini obiectivele dorite.
 - (b) sunt instituite în scopul abordării provocărilor care necesită o masă critică de resurse și o abordare unificată și coordonată, atât în ceea ce privește programarea, cât și punerea în aplicare, în rândul actorilor.
 - (c) se aliniază la principalele politici și inițiative politice ale Uniunii și acordă asistență pentru punerea în aplicare a acestora.
 - (d) sunt selectate în mod competitiv, pe baza unui set de criterii cuantificabile pe parcursul ciclului de viață și a unei abordări solide pe bază de portofoliu, având ca rezultat un set coerent de inițiative.
 - (e) se bazează pe angajamente *ex ante*, pe termen lung și formale din partea tuturor partenerilor de a contribui financiar la resursele parteneriatului european, care sunt gestionate la nivel central, cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător.
 - (f) necesită o abordare clară pe parcursul ciclului de viață, inclusiv un plan inițial pentru punerea în aplicare a inițiativei, cu o strategie de eliminare treptată sau completă a finanțării din partea Uniunii.
6. Contribuțiile din partea altor parteneri decât Uniunea iau următoarele forme:
- (a) contribuții financiare la bugetul operațional al inițiativei;
 - (b) cofinanțarea de către parteneri a participării proprii sau a membrilor lor la proiecte finanțate prin inițiativă.
7. Toți partenerii, alții decât Uniunea, furnizează informații cu privire la structura, componența și activitățile desfășurate în cadrul parteneriatului. În cazul în care se încheie parteneriate cu organizații și asociații reprezentative, se includ informații periodice cu privire la calitatea lor de membru.

Capitolul II

Excelență științifică

Articolul 12

Consiliul European pentru Cercetare

1. Consiliul European pentru Cercetare asigură furnizarea de finanțări atractive și flexibile care să permită cercetătorilor talentați și creativi, cu un accent pus pe cercetătorii debutanți, și echipelor acestora să exploreze cele mai promițătoare căi la frontierele științei, indiferent de cetățenia sau țara lor de origine și pe baza concurenței bazate exclusiv pe criteriul excelenței.
2. CEC atrage cei mai talentați cercetători din întreaga lume și consacră Uniunea ca centru de prim rang la nivel mondial pentru cercetare și inovare.

Articolul 13

Acțiunile Marie Skłodowska-Curie

1. Acțiunile Marie Skłodowska-Curie sprijină cariera în toate etapele, dezvoltarea competențelor și mobilitatea cercetătorilor din întreaga lume, sub rezerva unor considerente în materie de securitate. MSCA promovează excelența în cercetare, atrage și păstrează talentele excelente în cercetare și sprijină carierele sustenabile în domeniul cercetării în Uniune, cu scopul de a spori competitivitatea Uniunii în domeniul cercetării și inovării.
2. MSCA finanțează rețele de doctorat de excelență, burse postdoctorale, schimburi de personal în domeniul C&I, precum și mecanisme de sprijin pentru promovarea carierelor sustenabile în vederea atragerii și păstrării celor mai promițătoare talente. Se acordă o atenție deosebită cooperării internaționale, intersectoriale și interdisciplinare, precum și comunicării științifice. Finanțarea sprijină cercetarea de vârf și se axează pe dezvoltarea talentelor din domeniul cercetării, oferind sprijin specific cercetătorilor aflați la începutul carierei. Acestea sprijină consacrarea Uniunii ca destinație principală pentru cercetători.

Articolul 14

Centrul Comun de Cercetare

1. Centrul Comun de Cercetare furnizează cunoștințe și date științifice independente, bazate pe dovezi, sprijinind politicile UE pentru a avea un impact pozitiv asupra societății. Acest lucru se realizează prin acțiuni directe ale JRC și prin participarea JRC la acțiuni indirecte. Capitolul II de la titlul II nu se aplică acțiunilor directe. Prin derogare de la articolul 21 alineatul (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, veniturile sau sumele rezultate din activitățile de cercetare ale JRC (de exemplu, brevete, licențe etc.) pot fi reutilizate de către JRC.

Capitolul III

Competitivitate și societate

Articolul 15

Cercetarea în colaborare

1. Cercetarea în colaborare sprijină crearea unor rețele transnaționale de cooperare în materie de cercetare și inovare, reunind entități din diferite discipline, pentru a sprijini dezvoltarea și difuzarea rapidă a unor rezultate de înaltă calitate în favoarea competitivității industriale, a spațiului, a securității, a tranziției curate, a pregătirii și a rezilienței Uniunii și pentru a aborda provocările societale, inclusiv cultura și creativitatea, precum și pentru a consolida impactul cercetării în dezvoltarea și sprijinirea politicilor Uniunii.
2. Activitățile se desfășoară în mod echilibrat între nivelurile inferioare și superioare de maturitate tehnologică, acoperind astfel întregul lanț valoric.

3. Acest program include cercetarea în colaborare și activități de inovare într-o parte dedicată specifică a programelor de lucru adoptate în temeiul capitolelor IV-VII din Regulamentul (UE) XXX privind Fondul european pentru competitivitate. Respectivele programe de lucru se adoptă în conformitate cu articolul 15 din Regulamentul (UE) XXX [Regulamentul privind Fondul european pentru competitivitate].
4. Programul sprijină activitățile de abordare a provocărilor societale globale în domeniul consolidării valorilor democratice și al combaterii dezinformării, inclusiv statul de drept și drepturile fundamentale, prin promovarea transformărilor socioeconomice care contribuie la incluziune și creștere, prin abordarea provocărilor demografice și intergeneraționale, inclusiv din perspectiva tineretului și prin includerea gestionării migrației și a integrării migranților.
5. Programul contribuie la misiunile UE, în special prin identificarea acțiunilor prioritare pentru finanțarea C&I pentru dezvoltarea de noi cunoștințe, tehnologii, servicii și produse având în vedere obiectivele acestora. Finanțarea misiunilor UE instituite în temeiul articolului 8 din Regulamentul (UE) 2021/695 se acordă pe baza programelor de lucru care cuprind exercițiile bugetare până la exercițiul bugetar 2030, inclusiv.
6. Programul sprijină componenta de C&I a Mecanismului noului Bauhaus european.

Capitolul IV

Inovare

Articolul 16

Consiliul European pentru Inovare (CEI)

1. CEI identifică, dezvoltă și extinde tehnologia profundă și inovarea disruptivă, de la cercetare până la extindere. Acest lucru este pus în aplicare în principal prin cereri de propuneri deschise ascendente, asigurând în același timp un portofoliu echilibrat de acțiuni în toate domeniile tematice. La aceasta se adaugă cereri de propuneri tematice specifice și cereri de propuneri de tip „Provocări” în domenii de interes strategic potențial, în strânsă coordonare și sinergie cu componentele de politică FEC, în special cu instrumentul InvestEU al FEC.
2. CEI poate oferi, în special, următoarele tipuri de sprijin:
 - (a) Granturi Pathfinder pentru cercetarea cu risc ridicat, inclusiv validarea conceptului și crearea de prototipuri;
 - (b) Granturi de tranziție pentru dezvoltarea comercială a rezultatelor cercetării, inclusiv crearea de societăți beneficiare în urma divizărilor și de start-upuri;
 - (c) Finanțare mixtă prin instrumentul Accelerator și sprijin exclusiv pentru investiții pentru întreprinderile individuale în vederea dezvoltării și introducerii pe piață a inovațiilor lor;
 - (d) Stimulente pentru ca achizitorii să testeze și să ofere primi clienți pentru tehnologii profunde și inovații disruptive;

- (e) Servicii de accelerare pentru întreprinderi care să completeze finanțarea CEI prin asigurarea accesului, în complementaritate și coordonare cu consultanța pentru proiecte menționată în capitolul III din Regulamentul (UE) XXX [Fondul european pentru competitivitate], la expertiză în domeniul tehnologiei profunde, îndrumare și mentorat, stabilirea de contacte cu investitorii, achizitorii, întreprinderile și alți parteneri în materie de inovare.
3. Tipurile de sprijin menționate la alineatul (2) sunt combinate în mod flexibil în provocările CEI dezvoltate și supravegheate de administratorii programului CEI. Provocările CEI sunt puse în aplicare utilizând o abordare pe bază de portofoliu în care acțiunile sunt selectate pe baza complementarităților lor pentru a atinge obiectivele definite și pentru a interacționa între ele sub supravegherea administratorului de program al CEI.
4. Întregul sprijin pentru investiții al CEI este pus în aplicare prin unul sau mai multe vehicule investiționale specifice instituite în conformitate cu legislația unui stat membru (Fondul CEI). Fondul CEI va fi structurat astfel încât să poată atrage alți investitori publici sau privați pentru a spori efectul de levier al contribuției Uniunii.
5. CEI poate sprijini inovarea în domeniul tehnologiilor critice, punând accentul pe aplicațiile din domeniul apărării, în strânsă coordonare cu componenta de politică FEC „Reziliență și securitate, industria de apărare și spațiul”. În aceste cazuri, se aplică articolele 51 și 52 din Regulamentul (UE) XXX [Fondul european pentru competitivitate].

Articolul 17

Ecosisteme de inovare

1. Programul sprijină organizațiile să creeze ecosisteme de inovare competitive, solide și conectate, precum și condiții-cadru. În acest scop, se urmărește realizarea de sinergii cu programele naționale și regionale ale Uniunii.
2. Programul sprijină activitățile de promovare a integrării triunghiului cunoașterii – învățământ superior, cercetare și inovare și întreprinderi – în întreaga Uniune.

Capitolul V

Spațiul european de cercetare

Articolul 18

Spațiul european de cercetare și infrastructurile

1. Obiectivul Spațiului european de cercetare („SEC”) este de a crea o piață unică, fără frontiere, pentru cercetare, inovare și tehnologie în întreaga Uniune, în care cercetătorii, cunoștințele științifice și tehnologia să circule liber.
2. Programul asigură promovarea și protejarea eficace a valorilor și principiilor SEC și ale Pactului pentru cercetare și inovare, în special etica și integritatea în cercetare și inovare, libertatea cercetării științifice, egalitatea de gen, egalitatea de șanse și promovarea carierelor atractive în domeniul cercetării, precum și a mobilității.

Finanțarea infrastructurilor de cercetare și tehnologie contribuie la dotarea Uniunii cu un ecosistem solid și coerent de instalații și servicii sustenabile de talie mondială, pe baza infrastructurilor paneuropene prioritare și a capacităților naționale complementare de ultimă generație și utilizând instrumente de finanțare, inclusiv parteneriate europene. Programul contribuie cu până la 20 % din costurile de construcție a noilor capacități critice de talie mondială ale infrastructurilor de cercetare și tehnologie din Europa.

3. Mecanismul de sprijin al politicilor oferă statelor membre și țărilor asociate sprijin practic din partea experților pentru a concepe, a pune în aplicare și a evalua reforme care îmbunătățesc calitatea investițiilor lor în cercetare și inovare, a politicilor și a sistemelor. Acesta contribuie la construirea unor sisteme naționale de cercetare și inovare mai eficiente și mai eficace și a unui Spațiu european de cercetare mai solid.

Articolul 19

Extinderea participării

1. „Țările vizate de extinderea participării” sunt Bulgaria, Croația, Cehia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, România și Slovacia în sensul finanțării acțiunilor prevăzute la alineatul (5) literele (a) și (b).
2. „Țările în tranziție” sunt Cipru, Estonia, Grecia, Malta, Portugalia și Slovenia, în sensul finanțării acțiunilor prevăzute la alineatul (5) litera (b).
3. Numai entitățile juridice stabilite în țările vizate de extinderea participării sau în țările în tranziție sunt eligibile în calitate de coordonatori în cadrul componentei „Extinderea participării și răspândirea excelenței” din partea „Consolidarea SEC” a programului.
4. Pentru țările asociate, entitățile juridice din lista țărilor eligibile, astfel cum este definită pe baza unui indicator și publicată în programul de lucru, sunt pe deplin eligibile în calitate de coordonatori în cadrul acestei componente. Entitățile juridice din regiunile ultraperiferice, astfel cum sunt definite la articolul 349 din TFUE, sunt, de asemenea, pe deplin eligibile pentru a îndeplini funcția de coordonatori în cadrul acestei componente și fac obiectul aceluiași norme care se aplică țărilor vizate de extinderea participării în temeiul prezentului articol, cu excepția alineatului (7).
5. „Extinderea participării” include următoarele:
 - (a) măsuri de consolidare a capacităților;
 - (b) măsuri de sprijinire a colaborării în rețea (networking), valorificarea cunoștințelor, combaterea exodului creierelor și sprijin pentru punctele de contact naționale (PCN) dedicate.
6. Programul sprijină țările vizate de extinderea participării și țările în tranziție să își crească participarea și să promoveze o largă acoperire geografică în cadrul proiectelor de colaborare de excelență. Aceste eforturi se reflectă în măsuri proporționale adoptate de statele membre.
7. Începând din 2030, accesul la măsurile de consolidare a capacităților este limitat la țările vizate de extinderea participării care și-au majorat cheltuielile reale pentru investiții publice în cercetare și dezvoltare în ultimul an cunoscut în comparație cu anul anterior.

Titlul II - Norme de participare și de diseminare

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 20

Norme FEC

1. Articolul 10 alineatul (2), articolul 10 alineatul (3) privind preferința UE, articolul 13 privind aplicarea normelor privind informațiile clasificate și informațiile sensibile și articolul 20 privind Acțiunea accelerată și specifică pentru competitivitate din Regulamentul (UE) XXX [Fondul european pentru competitivitate] se aplică în sensul prezentului regulament, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

Articolul 21

Eligibilitate

1. Se stabilesc criteriile de eligibilitate pentru a sprijini îndeplinirea obiectivelor generale și specifice prevăzute la articolul 3, în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, iar acestea se aplică tuturor procedurilor de atribuire din cadrul programului.
2. În procedurile de atribuire desfășurate prin gestiune directă și indirectă, una sau mai multe dintre următoarele entități juridice pot fi eligibile pentru a primi sprijin din partea Uniunii:
 - (a) entitățile stabilite într-un stat membru;
 - (b) entitățile stabilite într-o țară terță asociată;
 - (c) alte entități stabilite în țări terțe neasociate cu venituri scăzute și medii sau, în mod excepțional, în alte țări terțe neasociate, dacă țara terță este menționată în programul de lucru adoptat de Comisie;
 - (d) alte entități stabilite în țări neasociate, în cazul în care finanțarea unor astfel de entități este esențială pentru punerea în aplicare a acțiunii și contribuie la obiectivele prevăzute la articolul 3.
3. Cu excepția cazului în care programul de lucru prevede altfel, pentru a fi eligibile pentru participarea la acțiuni de grant, entitățile juridice formează un consorțiu care include ca beneficiari trei entități juridice independente una de cealaltă și fiecare stabilită în țări diferite, după cum urmează:
 - (a) cel puțin două sunt entități juridice stabilite în state membre diferite; și
 - (b) cel puțin o altă entitate juridică stabilită într-un alt stat membru sau într-o țară asociată.
4. Acțiunile de cercetare de frontieră ale CEC, acțiunile CEI, acțiunile de cercetare și formare și acțiunile care implică sau au ca scop principal punerea în aplicare a achizițiilor înainte de comercializare sau a achizițiilor de soluții inovatoare pot fi

implementate de către una sau mai multe entități juridice, cu condiția ca una dintre respectivele entități juridice să fie stabilită într-un stat membru sau într-o țară asociată.

5. Acțiunile de coordonare și de sprijin pot fi implementate de către una sau mai multe entități juridice, care pot fi stabilite într-un stat membru, într-o țară asociată sau, în cazuri excepționale, într-o altă țară terță.
6. În conformitate cu articolul 136 din Regulamentul financiar, restricțiile de eligibilitate se aplică furnizorilor cu grad ridicat de risc în conformitate cu legislația UE, din motive de securitate.
7. Organizațiile internaționale de cercetare europeană și entitățile juridice înființate în temeiul dreptului Uniunii sunt considerate ca fiind stabilite într-un alt stat membru decât cele în care sunt stabilite celelalte entități juridice care participă la acțiune.
8. Organizațiile internaționale, altele decât organizațiile europene de cercetare internațională, sunt stabilite într-o țară terță neasociată, cu excepția cazului în care se prevede altfel în programul de lucru sau în cererea de propuneri.
9. Pe lângă cele prevăzute la articolul 168 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, țările terțe asociate menționate la articolul 9 alineatul (1) și organizațiile internaționale pot, după caz, să participe la oricare dintre mecanismele de achiziții prevăzute la articolul 168 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 și să beneficieze de acestea. Normele aplicabile statelor membre se aplică, *mutatis mutandis*, țărilor terțe asociate participante și organizațiilor internaționale.
10. În procedurile de atribuire, următoarele activități nu sunt eligibile pentru finanțare:
 - (a) activități care sunt interzise de dreptul Uniunii, de dreptul internațional aplicabil sau de dreptul intern în toate statele membre; activitățile care sunt deja finanțate integral din alte surse publice sau private, cu excepția contribuțiilor din partea Uniunii acordate în contextul acțiunilor menționate la articolul 8 alineatul (1);
 - (b) activități de cercetare care urmăresc clonarea umană în scop de reproducere;
 - (c) activități menite să modifice moștenirea genetică a ființelor umane care ar putea duce la transformarea acestor modificări în caracteristici ereditare, cu excepția cercetării referitoare la tratarea cancerului care afectează gonadele;
 - (d) activități destinate să creeze embrioni umani doar în scopul cercetării, al dezvoltării tehnologice și al activităților demonstrative sau în scopul recoltării de celule stem, inclusiv prin intermediul transferului nucleului celulelor somatice;
 - (e) cercetarea asupra celulelor stem umane, atât adulte, cât și embrionare, poate fi finanțată în funcție de conținutul propunerii științifice și de cadrul legal al statelor membre implicate;

În sensul primului paragraf, litera (a), nu se acordă finanțare într-un stat membru pentru o activitate de cercetare, tehnologică sau demonstrativă care este interzisă în respectivul stat membru.

11. Pe lângă motivele prevăzute la articolul 132 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, procedurile de atribuire și angajamentele juridice rezultate permit încetarea în cazul în care este puțin probabil ca obiectivele acțiunii să fie îndeplinite sau ca acestea să fie îndeplinite în termenele stabilite sau în cazul în care acțiunea și-a pierdut relevanța pentru politică.

12. Programul sau documentele legate de procedura de atribuire pot preciza criteriile de eligibilitate stabilite în prezentul regulament sau pot stabili criterii de eligibilitate suplimentare pentru acțiuni specifice, inclusiv pentru a ține seama de cerințele de politică specifice.

Articolul 22

Etica și integritatea în cercetare

1. Acțiunile întreprinse trebuie să respecte:
 - (a) dreptul Uniunii relevant, dreptul intern relevant și dreptul internațional relevant, inclusiv Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și protocoalele sale adiționale;
 - (b) principiile etice (inclusiv cu cele mai înalte standarde de integritate în cercetare).
2. Pentru procedurile de atribuire identificate în programul de lucru, entitățile juridice care participă la o acțiune respectă toate cerințele următoare:
 - (a) furnizarea unei autoevaluări privind etica în legătură cu obiectivul, punerea în aplicare și impactul probabil al activităților, inclusiv o confirmare și o descriere a respectării dispozițiilor de la alineatul (1);
 - (b) furnizarea unei confirmări a faptului că activitățile vor respecta (i) Codul de conduită european pentru integritatea în cercetare, (ii) Codul global de conduită pentru parteneriate echitabile în domeniul cercetării și că nu vor fi desfășurate activități excluse de la finanțare;
 - (c) pentru activitățile desfășurate în afara Uniunii, furnizarea unei confirmări a faptului că aceleași activități ar fi fost autorizate într-un stat membru;
 - (d) pentru activitățile care utilizează celule stem embrionare umane, după caz, furnizarea de detalii privind măsurile legate de licențe și control care vor fi luate de autoritățile competente ale statelor membre implicate, precum și detalii referitoare la aprobările privind etica care trebuie obținute înainte de începerea activităților în cauză;
 - (e) obținerea tuturor aprobărilor sau a altor documente obligatorii din partea comitetelor de etică naționale sau locale relevante sau din partea altor organisme, cum ar fi autoritățile de protecție a datelor, înainte de începerea activităților relevante și păstrarea la dosar a documentelor care trebuie furnizate Comisiei sau organismului de implementare la cerere.

Capitolul II

Granturi

Articolul 23

Cereri de propuneri

1. Nu este necesară o cerere de propuneri pentru acțiunile de coordonare și de sprijin care:
 - (a) urmează să fie desfășurate de entitățile juridice menționate în programul de lucru și
 - (b) nu intră în domeniul de aplicare al unei cereri de propuneri, în conformitate cu articolul 198 litera (e) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.
2. Programul de lucru precizează cererile de propuneri pentru care pot fi acordate mărci de competitivitate. Informațiile privind cererea și evaluarea pot fi comunicate autorităților financiare interesate, sub rezerva încheierii unor acorduri de confidențialitate, cu excepția cazului în care solicitantul se opune acestui lucru în mod explicit.

Articolul 24

Capacitatea financiară a solicitanților

1. În plus față de excepțiile prevăzute la articolul 201 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, capacitatea financiară este verificată numai dacă finanțarea solicitată din partea Uniunii pentru acțiune este egală cu sau mai mare de 1 000 000 EUR.
2. În pofida alineatului (1), dacă există motive de îndoială cu privire la capacitatea financiară a unui solicitant sau dacă există un risc mai ridicat ca urmare a participării la mai multe acțiuni în curs finanțate prin programele de C&I ale Uniunii, va fi verificată și capacitatea financiară a altor solicitanți sau a coordonatorilor, inclusiv în cazul în care finanțarea solicitată este sub pragul menționat la alineatul (1).
3. În cazul în care capacitatea financiară este garantată din punct de vedere structural de către o altă entitate juridică, este verificată capacitatea financiară a respectivei entități juridice.
4. În cazul în care capacitatea financiară a unui solicitant este redusă, participarea solicitantului poate fi condiționată de furnizarea unei declarații a unei entități afiliate privind răspunderea în solidar.
5. Contribuția la Mecanismul de asigurare reciprocă prevăzut la articolul 30 este considerată a fi o garanție suficientă în temeiul articolului 155 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Nicio garanție sau cauțiune suplimentară nu se acceptă din partea beneficiarilor și nu le este impusă acestora.

Articolul 25

Criteriile de atribuire și selecție

1. O propunere este evaluată pe baza următoarelor criterii de atribuire:

- (a) excelența;
- (b) impactul;
- (c) calitatea și eficiența punerii în aplicare.

Programul de lucru stabilește detalii privind aplicarea criteriilor de atribuire menționate la alineatul (1).

2. Prin derogare de la alineatul (1), numai criteriul de excelență menționat la litera (a) de la alineatul respectiv se aplică evaluărilor din cadrul acțiunilor CEC privind cercetarea de frontieră și al acțiunilor de cercetare și formare.

Articolul 26

Durata procedurilor de acordare a granturilor

1. Prin derogare de la articolul 197 alineatul (2) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, se aplică următoarele termene:

- (a) pentru informarea tuturor solicitanților cu privire la rezultatul evaluării cererilor, o perioadă maximă de cinci luni de la data limită de depunere a propunerilor complete;
- (b) pentru semnarea acordurilor de grant cu solicitanții, o perioadă maximă de șapte luni de la data limită de depunere a propunerilor complete.

2. Programul de lucru poate stabili termene mai scurte decât cele prevăzute la alineatul (1).

3. În plus față de excepțiile prevăzute la articolul 197 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, termenele menționate la alineatul (1) de la prezentul articol pot fi depășite pentru acțiunile CEC, pentru misiuni și atunci când acțiunile sunt supuse unei evaluări privind etica, unei evaluări de securitate sau unor evaluări menite să protejeze competitivitatea Uniunii, inclusiv activele și interesele sale strategice.

Articolul 27

Rate de finanțare

1. Se aplică o rată de finanțare unică per acțiune pentru toate activitățile care sunt finanțate în cadrul acțiunii. Rata maximă per acțiune este stabilită în programul de lucru.
2. Pot fi rambursate până la 100 % din costurile eligibile totale ale unei acțiuni în cadrul programului, cu excepția entităților juridice cu scop lucrativ, în cazul cărora pot fi rambursate până la 70 % din costurile eligibile totale. În mod excepțional, IMM-urile sunt eligibile pentru o rată de finanțare de până la 100 % din costurile eligibile totale.

Articolul 28

Costuri indirecte

1. Costurile indirecte eligibile sunt de 25 % din totalul costurilor directe eligibile, exceptând costurile directe eligibile pentru subcontractare, sprijinul financiar acordat terților și orice costuri unitare sau sume forfetare care includ costuri indirecte. Dacă este cazul, costurile indirecte incluse în costurile unitare sau în sumele forfetare se calculează utilizând rata forfetară menționată în teza anterioară.
2. În pofida alineatului (1), în cazul în care programul de lucru prevede acest lucru, costurile indirecte pot fi declarate sub formă de sumă forfetară sau de costuri unitare.

Articolul 29

Costuri eligibile

1. Prin derogare de la articolul 193 alineatul (2) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, costurile resurselor puse la dispoziție de părți terțe prin intermediul unor contribuții în natură sunt eligibile în limita costurilor directe eligibile ale părții terțe.
2. Prin derogare de la articolul 195 alineatul (2) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, veniturile generate de valorificarea rezultatelor nu sunt considerate a fi venituri generate de acțiune.

Articolul 30

Mecanismul de asigurare reciprocă

1. Se stabilește un mecanism de asigurare reciprocă (denumit în continuare „MAR”) care înlocuiește mecanismul stabilit în conformitate cu articolul 37 din Regulamentul (UE) 2021/695 și îi succede acestuia. MAR acoperă riscul asociat nerecuperării sumelor datorate de anumiți beneficiari ai CEC în cadrul gestiunii directe, precum și orice riscuri preexistente acoperite în conformitate cu articolul 37 din Regulamentul (UE) 2021/695.
2. MAR este gestionat de Uniune, reprezentată de Comisie, care acționează ca agent executiv. Comisia stabilește norme specifice de funcționare a MAR, prin intermediul unui act de punere în aplicare.
3. Beneficiarii efectuează o contribuție care se compensează cu prefinanțarea inițială și se rambursează beneficiarilor la plata soldului.
4. Câștigurile financiare generate de MAR și sumele recuperate constituie venituri alocate externe în sensul articolului 21 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 pentru program sau pentru succesorul acestuia. În cazul în care câștigul este insuficient, MAR nu intervine și autoritatea de atribuire recuperează direct orice sumă.
5. După finalizarea tuturor granturilor pentru care riscul este acoperit de MAR, sumele deținute de MAR pot fi recuperate de Comisie și constituie venituri alocate externe în sensul articolului 21 alineatul (5) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 pentru program sau pentru succesorul acestuia.

Articolul 31

Proprietatea asupra rezultatelor

1. Beneficiarii sunt proprietarii rezultatelor pe care le generează.
2. Doi sau mai mulți beneficiari dețin în comun proprietatea asupra rezultatelor dacă le-au generat împreună și nu este posibil:
 - (a) să se determine contribuția corespunzătoare fiecărui beneficiar sau
 - (b) să se separe rezultatele atunci când se solicită protecția lor.

Aceștia încheie un acord în scris privind alocarea și condițiile de exercitare a drepturilor lor de proprietate comună. Cu excepția cazului în care se convine altfel, fiecare coproprietar poate să acorde licențe neexclusive unor părți terțe pentru valorificarea rezultatelor deținute în comun (fără dreptul de a acorda sublicențe) dacă ceilalți coproprietari sunt informați în prealabil și primesc o compensație echitabilă și rezonabilă. Coproprietarii pot conveni în scris să aplice un alt regim decât proprietatea comună.
3. În cazul în care terții implicați în acțiune (inclusiv personalul) au drepturi asupra rezultatelor, beneficiarii se asigură că drepturile respective pot fi exercitate într-un mod compatibil cu obligațiile care le revin cu privire la rezultatele respective.
4. Transferul dreptului de proprietate poate face obiectul unor condiții stabilite în programul de lucru, în condițiile cererii de propuneri sau în acordul de grant, inclusiv cerința de a transfera orice obligații privind rezultatele.

Articolul 32

Valorificare și diseminare

1. Beneficiarii își gestionează rezultatele în conformitate cu obligațiile stabilite în programul de lucru, în condițiile cererii de propuneri sau în acordul de grant. În acest sens, beneficiarii:
 - (a) își protejează rezultatele în cazul în care acest lucru este justificat, în special dacă rezultatele au potențial comercial;
 - (b) acordă acces la rezultatele lor și la informațiile preexistente, dacă este necesar, pentru punerea în aplicare a sarcinilor acțiunii sau pentru valorificarea rezultatelor, inclusiv pentru utilizarea comercială;
 - (c) depun toate eforturile pentru a-și valorifica rezultatele, fie direct, fie indirect, inclusiv prin transfer sau acordare de licențe; în cazul în care rezultatele nu sunt valorificate într-o anumită perioadă, Comisia poate identifica instrumente și mijloace, cum ar fi cele care servesc strategiei de valorificare prevăzute în capitolul III din Regulamentul (UE) XXX [Fondul european pentru competitivitate], pe care beneficiarii în cauză trebuie să le utilizeze pentru a facilita valorificarea rezultatelor respective;
 - (d) fac publice rezultatele în mod corespunzător cât mai curând posibil, păstrând în același timp confidențialitatea rezultatelor, dacă este necesar din cauza protecției activelor intelectuale, a preocupărilor în materie de securitate sau a intereselor legitime;
 - (e) respectă practicile științei deschise, inclusiv prin:

- (i) asigurarea accesului deschis la toate publicațiile științifice evaluate *inter pares* în ceea ce privește rezultatele;
 - (ii) gestionarea responsabilă a datelor de cercetare din cadrul acțiunii și a altor rezultate în conformitate cu principiile „trasabilității”, „accesibilității”, „interoperabilității” și „posibilității de reutilizare” (principiile FAIR), precum și asigurarea accesului deschis la acestea, cu excepția cazului în care acest lucru ar fi contrar intereselor legitime, inclusiv intereselor comerciale, sau altor constrângeri.
- (f) cu excepția cazului în care se prevede altfel în programul de lucru sau în condițiile cererii de propuneri, elaborează și actualizează periodic un plan de gestionare a rezultatelor acestora, care să includă date;
- (g) acordă acces liber la rezultatele lor pentru elaborarea, punerea în aplicare și monitorizarea politicilor sau programelor lor către următoarele entități:
- (i) instituții, organe, oficii sau agenții ale Uniunii;
 - (ii) autoritățile naționale ale statelor membre, dacă este prevăzut în programul de lucru, în condițiile cererii de propuneri sau în acordul de grant.

Articolul 33

Achiziții înainte de comercializare și achiziții publice de soluții inovatoare

1. Acțiunile de acordare a granturilor pot să vizeze sau să aibă ca obiectiv principal achizițiile înainte de comercializare sau achizițiile de soluții inovatoare. Aceste achiziții trebuie să fie efectuate de beneficiari care sunt achizitori publici sau achizitori privați.
2. Procedurile privind achizițiile publice:
 - (a) atunci când sunt efectuate de achizitori publici: respectă normele în materie de concurență și principiile transparenței, nediscriminării, egalității de tratament, bunei gestiuni financiare, proporționalității, normele UE aplicabile pentru consolidarea rezilienței în lanțurile de aprovizionare și cerințele de reglementare specifice sectorului;
 - (b) atunci când sunt efectuate de achizitori privați: respectă principiile TFUE, normele în materie de concurență și dreptul aplicabil al contractelor, normele UE de consolidare a rezilienței în lanțurile de aprovizionare și cerințele de reglementare specifice sectorului;
 - (c) pot autoriza atribuirea unor contracte multiple în cadrul aceleiași proceduri (aprovizionarea de la mai mulți furnizori);
 - (d) prevăd atribuirea contractelor ofertanților care oferă cel mai bun raport calitate-preț, asigurând, în același timp, absența conflictelor de interese.
3. În cazul achizițiilor înainte de comercializare, procedura de achiziții se poate desfășura în două etape în loc de trei etape și poate include achiziționarea de soluții de pionierat pentru a simplifica și a accelera punerea în aplicare.
4. Se pot aplica condiții specifice, inclusiv în ceea ce privește locul de executare a serviciilor, bunurilor sau lucrărilor achiziționate și dreptul de proprietate asupra

rezultatelor și accesul la acestea. În acest sens, pentru achizițiile înainte de comercializare:

- (a) contractanții dețin cel puțin drepturile de proprietate intelectuală asupra rezultatelor pe care le-au generat, în timp ce achizitorii obțin cel puțin acces liber la rezultate pentru uz propriu, precum și acces liber la rezultate pentru ca contractanții lor actuali și viitori să utilizeze rezultatele pentru achizitori.
 - (b) în cazul unor dependențe excesive ale lanțului de aprovizionare sau al unor probleme legate de securitatea aprovizionării cu contractanții sau în situații de urgență în care contractanții nu pot furniza suficiente soluții pentru a satisface o cerere mai mare de pe piața UE, achizitorii au dreptul de a acorda contractanților sau de a solicita contractanților să acorde terților dreptul de a utiliza rezultatele în scopuri comerciale pentru achizitor și pentru piețe mai ample în mod neexclusiv și în condiții echitabile și rezonabile;
 - (c) în cazul în care contractanții nu își utilizează rezultatele în scopuri comerciale într-o anumită perioadă de timp sau își utilizează rezultatele în mod abuziv, contravenind interesului public, aceștia pot fi obligați să transfere achizitorilor dreptul de proprietate asupra rezultatelor.
5. Acțiunile de achiziții desfășurate de Comisie sau de organismele de punere în aplicare pot lua forma unor achiziții înainte de comercializare sau a unor achiziții publice de soluții inovatoare. Aceste achiziții sunt efectuate de Comisie sau de organismul de punere în aplicare relevant pe cont propriu sau în colaborare cu autoritățile contractante din statele membre și țările asociate.

Capitolul III

Consiliul European pentru Inovare

Articolul 34

Norme specifice ale Consiliului European pentru Inovare

1. În conformitate cu articolul 20 alineatul (2) litera (a) punctul (i) din Regulamentul (UE) XXX [Fondul european pentru competitivitate], granturile de tranziție ale CEI pot fi acordate fără cereri de propuneri în scopul finanțării ulterioare pentru rezultatele generate de acțiunile finanțate de program și de Regulamentul nr. 695/2021 privind programul Orizont Europa.
2. Instrumentul Accelerator al CEI sprijină numai beneficiarii unici și entitățile în care s-a investit individual care sunt IMM-uri, inclusiv start-upurile și întreprinderile mici cu capitalizare medie.
3. Propunerile de acțiuni în cadrul instrumentului Accelerator al CEI pot fi prezentate de către una sau mai multe entități juridice care intenționează să înființeze sau să sprijine un destinatar potențial, fără acordul prealabil al destinatarului în cauză. În cazul în care a fost selectat pentru finanțare, acordul de grant și de investiții se semnează numai cu beneficiarul respectiv.

4. În cazul acțiunilor de finanțare mixtă, beneficiarul și entitatea în care s-a investit pot fi diferite în sensul că entitatea în care s-a investit poate fi holdingul sau societatea-mamă a beneficiarului.
5. Organismele de finanțare care pun în aplicare programe ale Uniunii sau programe naționale sau regionale certificate de Comisie pot prezenta în mod direct o propunere de cerere de propuneri privind tranziția CEI sau instrumentul Accelerator al CEI, în cazul în care astfel de propuneri provin dintr-o revizuire a unui proiect a unei acțiuni finanțate de programul certificat și sub rezerva condițiilor prevăzute în programul de lucru al CEI (Plug in al CEI).
6. În cazul instrumentului Accelerator al CEI, al treilea criteriu de evaluare prevăzut la articolul 25 alineatul (1) se înlocuiește cu nivelul de risc al acțiunii, cu calitatea și eficiența punerii în aplicare și cu nevoia de sprijin din partea Uniunii.
7. Investițiile se realizează în entități neeligibile pentru finanțare și împreună cu coinvestiții ale altor investitori privați. Cu toate acestea, în cazul în care acest sprijin nu este furnizat integral în cadrul Fondului european pentru competitivitate, se poate acorda sprijin entităților eligibile pentru finanțare în care s-a investit sau fără participarea altor investitori, pentru a proteja interesele strategice ale Uniunii.
8. Prin derogare de la articolul 212 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509, condițiile privind viabilitatea economică nu se aplică acțiunilor de investiții din cadrul instrumentului Accelerator al CEI.
9. Acțiunile de finanțare mixtă se suspendă, se modifică sau, în cazuri justificate în mod corespunzător, se încheie în cazul în care obiectivele de etapă măsurabile nu sunt atinse sau în cazul în care beneficiarul refuză sprijinul pentru investiții fără un motiv justificat în mod corespunzător.
10. Fondul CEI poate acorda investiții ulterioare:
 - (a) dacă acest lucru este necesar pentru a proteja activele strategice, interesele, autonomia sau securitatea Uniunii; sau
 - (b) în cazul în care rundele ulterioare de finanțare nu ar demara sau s-ar desfășura în condiții semnificativ mai puțin favorabile fără investițiile ulterioare ale CEI.
11. Programul de lucru al CEI poate stabili limitări suplimentare în ceea ce privește acordarea sprijinului ulterior.

Articolul 35

Abrogarea

Regulamentul (UE) 695/2021 se abrogă de la 1 ianuarie 2028.

Articolul 36

Dispoziții tranzitorii

1. Prezentul regulament nu afectează continuarea sau modificarea acțiunilor vizate, până la încheierea lor, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 695/2021, care continuă să se aplice acțiunilor în cauză până la încheierea lor.

2. Pachetul financiar al programului poate acoperi, de asemenea, cheltuielile cu asistența tehnică și administrativă necesare pentru a asigura tranziția între program și măsurile adoptate în temeiul regulamentului anterior, Regulamentul (UE) 695/2021.

Articolul 37

Intrarea în vigoare și aplicarea

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică de la 1 ianuarie 2028.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles,

*Pentru Parlamentul European,
Președinta*

*Pentru Consiliu,
Președintele*

FISĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ ȘI DIGITALĂ

1.	CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI	3
1.1.	Titlul propunerii/inițiativei	3
1.2.	Domeniul (domeniile) de politică vizat(e)	3
1.3.	Obiectiv(e)	3
1.3.1.	Obiectiv(e) general(e)	3
1.3.2.	Obiectiv(e) specific(e)	3
1.3.3.	Rezultatul (rezultatele) și impactul preconizate	3
1.3.4.	Indicatori de performanță	3
1.4.	Obiectul propunerii/inițiativei	4
1.5.	Motivele propunerii/inițiativei	4
1.5.1.	Cerința (cerințele) care trebuie îndeplinită (îndeplinite) pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei	4
1.5.2.	Valoarea adăugată a intervenției UE (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentei secțiuni, „valoarea adăugată a intervenției UE” este valoarea ce rezultă din acțiunea UE care depășește valoarea ce ar fi fost obținută dacă ar fi acționat doar statele membre	4
1.5.3.	Învățămintele desprinse din experiențele anterioare similare	4
1.5.4.	Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual și posibilele sinergii cu alte instrumente corespunzătoare	5
1.5.5.	Evaluarea diferitelor opțiuni de finanțare disponibile, inclusiv a posibilităților de realocare a creditelor	5
1.6.	Durata propunerii/inițiativei și a impactului său financiar	6
1.7.	Metoda (metodele) de execuție a bugetului planificată (planificate)	6
2.	MĂSURI DE GESTIUNE	8
2.1.	Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare	8
2.2.	Sistemul (sistemele) de gestiune și de control	8
2.2.1.	Justificarea metodei (metodelor) de execuție bugetară, a mecanismului (mecanismelor) de punere în aplicare a finanțării, a modalităților de plată și a strategiei de control propuse	8
2.2.2.	Informații privind riscurile identificate și sistemul (sistemele) de control intern instituit(e) pentru atenuarea lor	8
2.2.3.	Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul dintre costurile controalelor și valoarea fondurilor aferente gestionate) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere)	8
2.3.	Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor	9
3.	IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI	10

3.1.	Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)	10
3.2.	Impactul financiar estimat al propunerii asupra creditelor	12
3.2.1.	Sinteza impactului estimat asupra creditelor operaționale	12
3.2.1.1.	Credite din bugetul votat	12
3.2.1.2.	Credite din venituri alocate externe	17
3.2.2.	Realizările preconizate finanțate din credite operaționale	22
3.2.3.	Sinteza impactului estimat asupra creditelor administrative	24
3.2.3.1.	Credite din bugetul votat	24
3.2.3.2.	Credite din venituri alocate externe	24
3.2.3.3.	Total credite	24
3.2.4.	Necesarul de resurse umane estimat	25
3.2.4.1.	Finanțare din bugetul votat	25
3.2.4.2.	Finanțare din venituri alocate externe	26
3.2.4.3.	Necesarul total de resurse umane	26
3.2.5.	Prezentare generală a impactului estimat asupra investițiilor legate de tehnologia digitală	28
3.2.6.	Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual actual	28
3.2.7.	Contribuțiile terților	28
3.3.	Impactul estimat asupra veniturilor	29
4.	DIMENSIUNILE DIGITALE	29
4.1.	Cerințe cu relevanță digitală	30
4.2.	Date	30
4.3.	Soluții digitale	31
4.4.	Evaluarea interoperabilității	31
4.5.	Măsuri de sprijinire a implementării digitale	32

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

1.1. Titlul propunerii/inițiativei

Programul-cadru pentru cercetare și inovare (Orizont Europa)

1.2. Domeniul (domeniile) de politică vizat(e)

Cercetare și inovare

1.3. Obiectiv(e)

1.3.1. Obiectiv(e) general(e)

În conformitate cu obiectivele generale și specifice ale Fondului european pentru competitivitate, programul Orizont Europa consolidează competitivitatea și baza tehnologică științifică a UE și abordează provocările globale bazate pe excelența în cercetare și inovare.

1.3.2. Obiectiv(e) specific(e)

Obiectivele specifice ale programului sunt:

- crearea de cunoștințe, competențe și cariere atractive de înaltă calitate pentru cercetători și sprijinirea realizării Spațiului european de cercetare (SEC).
- intensificarea cercetării, a schimbului de cunoștințe și a valorificării în colaborare la nivelul UE și la nivel internațional.
- alinierea priorităților UE, naționale și regionale pentru a crea un ecosistem paneuropean de cercetare și inovare.
- reducerea inegalităților naționale și regionale în ceea ce privește capacitatea de cercetare și inovare, competențele și talentele necesare pentru a consolida ecosistemele de inovare.
- îmbunătățirea poziției Uniunii în materie de inovare, cu un accent special pe tehnologiile strategice și inovarea disruptivă, consolidarea implementării și a valorificării soluțiilor inovatoare pentru a stimula competitivitatea și a aborda principalele provocări societale.
- eliminarea riscurilor și mobilizarea mai multor fonduri pentru cercetare și inovare, în special pentru sprijinirea tehnologiei profunde și pentru extinderea start-upurilor și a IMM-urilor inovatoare.
- contribuția la creșterea investițiilor publice și private în cercetare și inovare în statele membre, contribuind astfel la atingerea unor cheltuieli privind investițiile de cel puțin 3 % din produsul intern brut (PIB) al Uniunii în domeniul cercetării și dezvoltării.

3.3. Rezultatul (rezultatele) și impactul preconizate

A se preciza efectele pe care ar trebui să le aibă propunerea/inițiativa asupra beneficiarilor vizați/grupurilor vizate.

- Promovarea valorilor fundamentale ale libertății și deschiderii științifice.
- Creșterea bazei excelente de cunoștințe a Europei, prin atenția acordată valorii adăugate europene.

- Atragerea celor mai buni cercetători din Europa și din afara acesteia printr-o abordare de tipul „Alegeți Europa”.
- Mobilizarea investițiilor publice și private de-a lungul întregului lanț de C&I - de la cercetarea fundamentală până la introducerea pe piață.
- Contribuția la eliminarea decalajului în materie de inovare, în special prin sprijinirea inovării în întreaga Europă și prin creșterea coerenței dintre schemele de finanțare ale UE și investițiile statelor membre.
- Deblocarea potențialului de reducere a riscurilor al bugetului UE.
- Concentrarea investițiilor asupra priorităților strategice ale UE, inclusiv decarbonizarea, digitalizarea, securitatea, reziliența și coeziunea socială.
- Îmbunătățirea accesului la finanțarea UE prin proceduri mai rapide, centrate pe utilizator, simplificate și armonizate pentru a extinde participarea și a accelera rezultatele.

1.3.4. Indicatori de performanță

A se preciza indicatorii care permit monitorizarea progreselor și a realizărilor obținute.

Această inițiativă va fi monitorizată prin intermediul cadrului de performanță pentru bugetul pentru perioada de după 2027, care face obiectul unei propuneri separate. Cadrul de performanță prevede un raport de implementare pe parcursul etapei de implementare a programului, precum și o evaluare retrospectivă care urmează să fie efectuată în conformitate cu articolul 34 alineatul (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509. Evaluarea se efectuează în conformitate cu Orientările Comisiei privind o mai bună reglementare și se va baza pe indicatori relevanți pentru obiectivele programului. Aceștia din urmă cuprind indicatori SMART (specifici, măsurabili, accesibili, relevanți și încadrați în timp), indicatori de rezultat și de impact pentru a surprinde progresele înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivelor specifice și generale ale fondului de-a lungul căilor de impact pe termen scurt, mediu și, respectiv, lung.

Indicatorii de impact sunt monitorizați pe termen lung, cu titlu indicativ începând cu anul 5 de la începerea programului. Aceștia cuprind, fără limitare: 1) ponderea publicațiilor în rândul primele citate la nivel mondial; 2) efectul causal asupra îmbunătățirii condițiilor de muncă ale cercetătorilor, inclusiv salariile, 3) efectul causal al participării asupra creșterii cifrei de afaceri în întreprinderile private finanțate; 4) efectul causal al participării asupra creșterii ocupării forței de muncă în întreprinderile private finanțate; 5) efectul net estimat al finanțării UE asupra creșterii PIB-ului în UE; 6) efectul net estimat al finanțării UE (C&I) asupra ocupării totale a forței de muncă în UE; 7) contribuția estimată la obiectivul de 3 % din cheltuielile de C&I din UE.

1.4. Obiectul propunerii/inițiativei

☒ o acțiune nouă

☐ o acțiune nouă întreprinsă ca urmare a unui proiect-pilot/a unei acțiuni pregătitoare¹⁸

☐ prelungirea unei acțiuni existente

☐ o fuziune sau o redirectionare a uneia sau mai multor acțiuni către o altă/o nouă acțiune

¹⁸

Astfel cum se menționează la articolul 58 alineatul (2) litera (a) sau (b) din Regulamentul financiar.

1.5. Motivele propunerii/inițiativei

1.5.1. Cerința (cerințele) care trebuie îndeplinită (îndeplinite) pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei

UE se află într-un moment critic de răscruce. Schimbările climatice, perturbările tehnologice, situația geopolitică în schimbare și tendințele demografice reconfigurează în mod semnificativ societatea și economia noastră. Pentru a rămâne competitivă, rezilientă, sigură și unită, Europa trebuie să acorde prioritate cercetării și inovării. Numai investind în știință, consolidând capacitatea de acțiune a oamenilor și a antreprenorilor noștri și lucrând împreună, putem construi o Europă mai sustenabilă, mai sigură și mai competitivă pentru toți.

Această necesitate imperioasă este subliniată în raportul Draghi privind viitorul competitivității UE, care a plasat inovarea în centrul capacității Europei de a recâștiga creșterea productivității. Raportul Letta privind viitorul pieței unice și raportul Heitor privind viitorul politicii UE în domeniul C&I au subliniat, de asemenea, necesitatea ca UE să își intensifice eforturile de inovare în ceea ce privește competitivitatea, sustenabilitatea și securitatea sa.

Europa trebuie să își elimine decalajul în materie de inovare și să își abordeze punctele slabe, care pornesc de la obstacolele din fluxul dinspre inovare înspre comercializare. De asemenea, sprijinul acordat de sectorul public pentru C&I trebuie să abordeze deficiențele ecosistemului de C&I și performanța în materie de inovare din Europa, atât la nivel național, cât și la nivelul UE.

Ca răspuns, prezenta propunere prezintă un program-cadru pentru cercetare și inovare – Orizont Europa simplificat și reorientat, menit să consolideze bazele științifice și tehnologice ale UE, să stimuleze circulația și adoptarea cunoștințelor, a tehnologiei și a inovării, să mobilizeze instrumentele de finanțare ale UE pentru a obține o valoare adăugată maximă, având astfel un efect catalizator asupra investițiilor publice și private suplimentare în statele membre.

- În urma recomandărilor din raportul Draghi, programul Orizont Europa va urmări:
- să concentreze resurse asupra priorităților strategice,
- să valorifice potențialul parteneriatelor public-privat datorită unui peisaj simplificat,
- să crească sprijinul pentru inovarea revoluționară,
- să simplifice accesul beneficiarilor la program.

1.5.2. Valoarea adăugată a intervenției UE (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentei secțiuni, „valoarea adăugată a intervenției UE” este valoarea ce rezultă din acțiunea UE care depășește valoarea ce ar fi fost obținută dacă ar fi acționat doar statele membre.

Beneficiile specifice ale investițiilor UE în domeniul C&I sunt următoarele:

- stimularea creșterii economice și a competitivității UE (de exemplu, se estimează că fiecare finanțare din partea UE – prin programul-cadru Orizont Europa – va genera un factor de multiplicare a PIB-ului de până la 11 ori până în 2045¹⁹);
- crearea de rețele transnaționale și transsectoriale și de noi piețe, cu efecte pozitive de propagare a cunoștințelor, diseminare și transferuri de tehnologie în întreaga Uniune pentru a accelera și a îmbunătăți implementarea de noi produse și servicii (de exemplu, parteneriatele europene creează și promovează rețele în domenii esențiale în cadrul instituțiilor UE, naționale și regionale și între industrie și mediul academic, exemplificate în sectorul hidrogenului²⁰);
- punerea în comun a resurselor publice și private, inclusiv capital, talente, infrastructuri, pentru a atinge masa critică (amplarea și complexitatea) pentru a finanța proiecte mai ambițioase și mai inovatoare – inclusiv prin partajarea riscurilor – esențiale pentru asumarea rolului de lider pe piețele emergente și pentru abordarea provocărilor globale (de exemplu, numai acțiunea la nivelul UE poate depăși distribuția redusă a pacienților afectați de boli rare și lipsa standardizării și a datelor²¹);
- consolidarea excelenței științifice prin intermediul concurenței și cooperării la nivelul UE, obținerea unor impacturi care depășesc cu mult ceea ce s-ar fi putut obține la nivel național sau regional, creșterea eficienței și reducerea la minimum a riscului de dublare a eforturilor de cercetare în cadrul UE (de exemplu, publicațiile evaluate *inter pares* finanțate de UE sunt citate de peste două ori mai mult decât media la nivel mondial²²);
- consolidarea sprijinului și mobilizarea investițiilor private pentru apariția și extinderea inovațiilor revoluționare care creează piețe (de exemplu, Fondul CEI a atras investiții suplimentare în valoare de peste 2,6 miliarde EUR în cadrul întreprinderilor sprijinite de CEI, cu un efect de levier de peste 3 EUR pentru fiecare euro din capitalul investit de UE²³; și stimularea progresului economic și a competitivității întreprinderilor europene (de exemplu, întreprinderile care primesc granturi din partea UE cresc mai rapid decât întreprinderile care beneficiază de finanțare comparabilă din afara UE: dovezi care indică o creștere de 20 % a nivelului de ocupare a forței de muncă și de aproximativ 30 % a totalului activelor și veniturilor²⁴);
- furnizarea unei baze de cunoștințe solide pentru elaborarea politicilor (de exemplu, activitatea grupului interguvernamental al ONU privind schimbările climatice s-a bazat în mare măsură pe cercetarea finanțată de UE²⁵).
- creșterea atractivității UE ca loc pentru educație, cercetare, inovație și afaceri (de exemplu finanțarea UE facilitează mobilitatea cercetătorilor și contribuie la

¹⁹ COM(2025) 189 final, 2025, Evaluarea programului Orizont Europa la jumătatea perioadei.

²⁰ Idem.

²¹ Idem.

²² COM(2024) 49 final, 2024, Evaluare *ex post* a programului-cadru al UE pentru cercetare și inovare „Orizont 2020”.

²³ COM(2025) 189 final, 2025, Evaluarea programului Orizont Europa la jumătatea perioadei.

²⁴ COM(2024) 49 final, 2024, Evaluare *ex post* a programului-cadru al UE pentru cercetare și inovare „Orizont 2020”.

²⁵ Idem.

- crearea unei perspective de carieră mai favorabile și mai stabile pentru cercetătorii de vârf din alte părți ale lumii care doresc să se mute în UE²⁶);
- existența unui efect pozitiv asupra structurii ecosistemelor naționale de C&I și asupra punerii în aplicare a reformelor naționale în domeniul C&I; (de exemplu, Consiliul european pentru cercetare a devenit un far al excelenței la nivel mondial, determinând schimbări la nivel național și instituțional pentru a sprijini și a atrage beneficiarii) și facilitând stabilirea unor standarde și reglementări unificate în toate statele membre, esențiale pentru domenii precum asistența medicală, protecția mediului și tehnologiile digitale, contribuind la răspândirea beneficiilor C&I pe scară mai largă (exemplificate de mai multe parteneriate europene²⁷).

1.5.3. *Învățămintele desprinse din experiențele anterioare similare*

Programele-cadru ale UE au generat un impact semnificativ și de lungă durată, astfel cum reiese din evaluările succesive realizate începând cu 1984, când UE a început să investească în C&I. Deși programele europene de cercetare și inovare au avut succes, se pot desprinde învățămintele importante din experiențele anterioare, din reacțiile părților interesate și din studiile analitice. Cercetarea, inovarea și educația ar trebui abordate într-un mod mai coordonat și mai coerent cu alte politici, iar rezultatele cercetării ar trebui să fie mai bine diseminate și mai bine valorificate în cadrul unor noi produse, procese și servicii. Monitorizarea și evaluarea trebuie consolidate în continuare, inclusiv pentru integrarea tuturor părților programului în sistemul central de monitorizare. Pentru evaluarea finală, trebuie să se pună un accent mai puternic pe indicatorii de rezultate și impacturi pe termen mediu și lung, precum și pe impacturile pe termen lung ale programelor-cadru anterioare.

Comunicarea privind evaluarea programului Orizont Europa la jumătatea perioadei a identificat mai multe domenii în care sunt necesare îmbunătățiri. Constatările evaluării programului Orizont Europa la jumătatea perioadei s-au bazat pe feedbackul amplu al părților interesate și pe recomandările strategice ale grupului de experți al Comisiei privind evaluarea la jumătatea perioadei.

Acestea pot fi rezumate după cum urmează:

- a. Sprijinirea inovării revoluționare
- b. Continuarea simplificării, testarea oricăror modificări noi prin experimente în materie de politici.
- c. Continuarea cooperării internaționale, direcționând eforturile către anumite țări (lideri la nivel mondial).
- d. Creșterea efectului de levier al parteneriatelor.
- e. Sporirea sinergiilor cu alte programe de finanțare și politici ale UE pentru implementarea și diseminarea inovației.
- f. Simplificarea acordurilor complexe privind guvernanta și creșterea flexibilității pentru a răspunde situațiilor de urgență.
- g. Sprijinirea în continuare a femeilor în domeniul cercetării și inovării.

²⁶

COM(2025) 189 final, 2025, Evaluarea programului Orizont Europa la jumătatea perioadei.

²⁷

Idem.

- h. Raționalizarea peisajului de finanțare, evitând suprapunerea între părțile programului.*
1.5.4. Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual și posibilele sinergii cu alte instrumente corespunzătoare

Prin interacțiunea sa în cadrul Fondului pentru competitivitate, programul poate să mobilizeze investiții publice și private suplimentare în sectorul C&I; poate să contribuie la consolidarea în continuare a sectorului european de C&I și să accelereze comercializarea și difuzarea inovațiilor. Programele la nivelul Uniunii pot, de asemenea, sprijini elaborarea politicilor și obiectivele de politică.

Având în vedere caracterul său ascendent și pe termen lung, cercetarea și inovarea necesită un program independent, integrat și previzibil de sine stătător, care să asigure condițiile adecvate pentru a inspira idei noi și pentru introducerea lor pe piață. Pentru a permite soluții disruptive, este extrem de important ca cercetarea și inovarea să rămână independente și să existe continuitate în ceea ce privește finanțarea. Prin urmare, deși este strâns legat de Fondul pentru competitivitate, programul „Orizont Europa” și-a menținut temeiul juridic independent prevăzut la articolul 182 din TFUE și marca sa și reputația sa internațională pozitivă, bazându-se pe succesul său dovedit pe termen lung ca un cadru fiabil pentru excelență, colaborare și impact.

- Actul juridic creează drepturi și obligații pentru beneficiari, este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre ale Uniunii.
1.5.5. Evaluarea diferitelor opțiuni de finanțare disponibile, inclusiv a posibilităților de realocare a creditelor

[TBD]

[...]

1.6. Durata propunerii/inițiativei și a impactului său financiar

☒ durată limitată

- ☒ în vigoare de la 1.1.2028 până la 1.1.2034
- ☒ impact financiar din 2028 până în 2034 pentru creditele de angajament și din 2028 până în 2040 pentru creditele de plată.

☐ durată nelimitată

- punere în aplicare cu o perioadă de creștere în intensitate din AAAA până în AAAA,
- urmată de o perioadă de funcționare la capacitate maximă.

1.7. Metoda (metodele) de execuție a bugetului planificată (planificate)²⁸

☐ Gestione directă asigurată de Comisie

- ☐ prin intermediul serviciilor sale, inclusiv al personalului din delegațiile Uniunii
- ☐ prin intermediul agențiilor executive

☐ Gestione partajată cu statele membre

☐ Gestione indirectă, cu delegarea sarcinilor de execuție bugetară:

- ☐ țărilor terțe sau organismelor pe care le-au desemnat acestea
- ☐ organizațiilor internaționale și agențiilor acestora (a se preciza)
- ☐ Băncii Europene de Investiții și Fondului European de Investiții
- ☐ organismelor menționate la articolele 70 și 71 din Regulamentul financiar
- ☐ organismelor de drept public
- ☐ organismelor de drept privat cu misiune de serviciu public, cu condiția să li se furnizeze garanții financiare adecvate
- ☐ organismelor de drept privat dintr-un stat membru care sunt responsabile cu punerea în aplicare a unui parteneriat public-privat și cărora li se furnizează garanții financiare adecvate
- ☐ organismelor sau persoanelor cărora li se încredințează executarea unor acțiuni specifice în cadrul politicii externe și de securitate comună, în temeiul titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană, și care sunt identificate în actul de bază relevant
- ☐ organismelor stabilite într-un stat membru, reglementate de dreptul privat al unui stat membru sau de dreptul Uniunii și eligibile pentru a li se încredința, în conformitate cu normele sectoriale, execuția unor fonduri sau a unor garanții bugetare ale Uniunii, în măsura în care aceste organisme sunt controlate de organisme de drept public sau de organisme de drept privat cu misiune de serviciu public și beneficiază de garanții financiare adecvate care sunt furnizate sub formă de răspundere solidară din partea organismelor de control sau de garanții financiare

²⁸

Explicații detaliate privind metodele de execuție a bugetului, precum și trimerile la Regulamentul financiar sunt disponibile pe site-ul BUDGpedia:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

echivalente și care pot fi limitate, pentru fiecare acțiune, la cuantumul maxim al sprijinului din partea Uniunii.

Observații

[...]

[...]

2. MĂSURI DE GESTIUNE

2.1. Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare

Normele de monitorizare și raportare pentru acest program vor respecta cerințele prevăzute în Regulamentul xxx [Regulamentul privind performanța].

Evoluția programului în direcția îndeplinirii obiectivelor sale va fi măsurată pe termen scurt, mediu și lung, urmând mai multe căi de impact. Indicatorii comuni din Regulamentul privind monitorizarea performanței CFM vor fi utilizați, după caz, în special indicatorii care au fost măsurați și în programele-cadru anterioare. Normele de raportare pentru participanți au fost concepute pe baza acestor indicatori, dar și cu o intenție conștientă de a limita sarcina administrativă pentru participanți. Ori de câte ori va fi posibil, datele vor fi colectate din surse deschise. Toate datele privind procesul de gestiune (aplicații, rate de succes, timpul necesar, tipul de beneficiari etc.) vor fi colectate, depozitate și puse la dispoziție în timp real prin intermediul unui depozit de date special. În prezent, sistemul de referință (CORDA) funcționează satisfăcător și este disponibil pentru statele membre și alte părți interesate. Vor fi elaborate rapoarte care vor furniza informații privind procesele de gestiune (începând din primul an) și, treptat, informații privind produsele și rezultatele. Evaluările programelor și rapoartele de punere în aplicare sunt planificate și vor fi publicate în conformitate cu dispozițiile comune. Impactul programului – în urma indicatorilor pe termen mai lung – va fi evaluat numai în cadrul evaluărilor. În plus, acțiunile directe ale JRC sunt evaluate la nivel intern în cadrul unei evaluări anuale interne și la nivel extern prin intermediul unei evaluări *inter pares* realizate de o serie de experți de nivel înalt, selecționați în consultare cu Consiliul de administrație al JRC.

2.2. Sistemul (sistemele) de gestiune și de control

2.2.1. *Justificarea metodei (metodelor) de execuție bugetară, a mecanismului (mecanismelor) de punere în aplicare a finanțării, a modalităților de plată și a strategiei de control propuse*

Programul-cadru pentru cercetare și inovare va fi pus în aplicare prin intermediul gestiunii directe și indirecte. În ceea ce privește liniile generale de punere în aplicare, nu există modificări fundamentale față de programul-cadru Orizont Europa. Măsurile de simplificare introduse în cadrul programului Orizont Europa vor fi extinse în continuare. Finanțarea pe bază de sumă forfetară a proiectelor va deveni modelul standard. Pentru celelalte cazuri excepționale de finanțare bazate pe costurile reale, costurile cu personalul vor fi definite printr-un sistem de costuri unitare. Aceste două măsuri vor contribui la reducerea la minimum a vulnerabilității la erorile financiare.

Perioada maximă generală de acordare a grantului va fi redusă de la 8 luni la 7 luni. Centrul comun de implementare furnizează în continuare servicii eficiente din punctul de vedere al costurilor tuturor serviciilor Comisiei responsabile cu punerea în aplicare a programelor-cadru. Validarea entităților juridice și gestionarea experților de evaluare vor rămâne centralizate în cadrul Agenției Executive pentru Cercetare, ceea ce a condus la realizarea unor economii de scară și la asigurarea unei organizări eficiente a evaluărilor. Strategia de control se bazează pe:

- procedurile de selecționare a celor mai bune proiecte și transpunerea acestor proceduri în instrumente juridice;

- gestionarea proiectelor și a contractelor pe întreaga durată de viață a fiecărui proiect;
- verificări *ex ante* pentru 100 % dintre solicitări;
- certificate privind situațiile financiare care depășesc un anumit prag și certificarea metodologiilor de calculare a costurilor unitare sau evaluarea *ex ante* privind infrastructurile mari de cercetare pe bază de voluntariat;
- audituri *ex post* (reprezentative și bazate pe riscuri) ale unui eșantion de solicitări plătite pentru granturi la costul efectiv;
- analize periodice ale proiectelor privind punerea în aplicare tehnică și rezultatele tuturor granturilor
- examinări tehnice *ex post* pe un eșantion de granturi.

În cadrul gestiunii indirecte, Comisia va recurge la următoarele organisme pentru execuția bugetului, acolo unde acest lucru este oportun și eficient din punctul de vedere al costurilor și are un efect de levier puternic: - parteneriatele europene instituționalizate (articolul 185 sau 187 din TFUE). Aceste organisme fac obiectul unor evaluări periodice pentru a se asigura că rămân pertinente pentru atingerea obiectivelor programului. Au fost sau vor fi elaborate strategii de control pentru supravegherea organismelor care își desfășură activitatea în cadrul gestiunii indirecte. În cadrul gestiunii directe, Comisia se va baza în continuare, în mare măsură, pe agențiile executive instituite în conformitate cu Regulamentul 58/2003 al Consiliului. Delegarea activităților către agențiile executive este supusă în mod obligatoriu unei analize cost-beneficiu *ex ante* obligatorii și independente, iar agențiile executive fac obiectul unor evaluări periodice realizate de experți externi. Analiza cost-beneficiu menționată anterior va avea în vedere și costurile de control și supraveghere. Evaluările la jumătatea perioadei realizate în 2012 și 2015 confirmă nivelul ridicat al eficienței și al valorii adăugate a agențiilor executive în ceea ce privește punerea în aplicare a programului.

2.2.2. *Informații privind riscurile identificate și sistemul (sistemele) de control intern instituit(e) pentru atenuarea lor*

Modelul de finanțare de bază în cadrul programului Orizont Europa de rambursare a costurilor eligibile efective a fost înlocuit treptat cu o utilizare sporită a finanțării pe bază de sumă forfetară a proiectelor, cu un obiectiv de 50 % din bugetul pentru ultimul an al programului Orizont Europa. Acest lucru urmează după declarația Curții de Conturi Europene, de exemplu din raportul său anual pentru 2016, potrivit căreia „principalul risc pentru regularitatea operațiunilor îl constituie faptul că beneficiarii pot declara costuri neeligibile, care nu sunt nici detectate, nici corectate înainte [de rambursare]”, recomandând utilizarea mai amplă a opțiunilor simplificate în materie de costuri (SCO). În ceea ce privește granturile, rata de eroare pentru H2020 este de - 3,86 %, cu o eroare „reziduală” de aproximativ -1,92 %, după luarea în considerare a tuturor recuperărilor și corecțiilor care au fost sau vor fi puse în aplicare. Cu toate acestea, ratele de eroare au fost mai scăzute în acele părți ale programului unde a fost posibilă utilizarea la scară mai largă a opțiunilor simplificate în materie de costuri (OSC) și/sau în care a fost implicat un grup redus și stabil de beneficiari. Aceasta a inclus granturile acordate de Consiliul european pentru cercetare și acțiunile Marie Curie.

2.2.3. Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul dintre costurile controalelor și valoarea fondurilor aferente gestionate) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere)

Estimările cele mai restrânse ale costurilor aferente sistemului de control (evaluare, selecție, gestionarea proiectelor, control *ex ante* și *ex post*) se situează în intervalul de 2-4 % pentru toate serviciile Comisiei responsabile cu punerea în aplicare a programelor-cadru anterioare pentru 2024 (inclusiv costurile cu gestionarea celui de Al șaptelea program-cadru și al programului Orizont 2020). Aceste costuri sunt considerate a fi rezonabile, având în vedere eforturile necesare pentru asigurarea atingerii obiectivelor și numărul tranzacțiilor implicate. Riscul preconizat de eroare în etapa efectuării plăților pentru granturile cu un model de finanțare bazat pe rambursarea costurilor neeligibile este de 2,5-3,5 %. Riscul de eroare în etapa finală (după efectul controalelor și corecțiilor) este de aproximativ 2 % (dar nu neapărat mai scăzut) pentru Orizont 2020 și de sub 2 % pentru Orizont Europa. Riscul preconizat de eroare pentru granturile cu un model de finanțare pe bază de sumă forfetară este apropiat de 0 % (în etapa efectuării plăților și în etapa finală). Estimările globale privind ratele de eroare vor depinde de echilibrul dintre cele două metode de finanțare (rambursarea costurilor eligibile și sumele forfetare). Obiectivul Comisiei este de a aplica modelul de finanțare pe bază de sumă forfetară acolo unde este oportun, intenționând să atingă 50 % din bugetul cererii de propuneri până în 2027. Cu toate acestea, principalul factor determinant pentru adoptarea finanțării pe bază de sumă forfetară nu va fi reducerea ratei de eroare, ci îndeplinirea tuturor obiectivelor programului.

Acest scenariu presupune că măsurile de simplificare nu sunt supuse unor modificări substanțiale în cadrul procesului decizional. Notă: această secțiune se referă doar la procesul de gestiune a granturilor (în diversele moduri de gestiune), pentru cheltuielile administrative și operaționale realizate prin intermediul procedurilor de achiziții publice riscul de eroare în etapa efectuării plăților și în etapa finală ar trebui să fie mai mic de 2 %

2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor

Serviciile însărcinate cu execuția bugetului pentru cercetare și inovare sunt hotărâte să lupte împotriva fraudei în toate etapele procesului de gestiune a granturilor. Aceste servicii au creat și implementează strategii antifraudă comune și sectoriale, inclusiv o utilizare intensificată a informațiilor, în special cu ajutorul instrumentelor informatice avansate, prin intermediul formării profesionale și al informării personalului și al prezentărilor de conștientizare adresate beneficiarilor granturilor și punctelor de contact naționale. Aceste eforturi vor continua, iar activitățile de combatere a fraudei și de evaluare a riscurilor vor fi consolidate în continuare datorită dezvoltării actuale de către serviciile centrale a instrumentului instituțional de evaluare a riscurilor ARACHNE. În ansamblu, măsurile propuse ar trebui să continue să aibă un impact pozitiv în lupta împotriva fraudei, în special accentul mai mare asupra controalelor bazate pe risc de la programul Orizont Europa, care vor continua și în cadrul noului program, și consolidarea evaluării științifice și a controlului. Strategia comună antifraudă în materie de cercetare și inovare a serviciilor Comisiei, a agențiilor executive și a întreprinderilor comune responsabile cu punerea în aplicare a programelor-cadru de C&I, care acoperă granturile, a fost actualizată pentru a acoperi riscurile legate de opțiunile simplificate în materie de costuri și va fi actualizată în

continuare pe baza lecțiilor învățate și a cazurilor închise ale OLAF. Ar trebui subliniat faptul că fraudele descoperite au avut în mod continuu o pondere foarte mică în raport cu cheltuielile totale de cercetare și inovare; totuși, serviciile însărcinate cu execuția bugetului pentru cercetare și inovare sunt în continuare pe deplin hotărâte să le combată. Legislația va asigura faptul că serviciile Comisiei, inclusiv Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), precum și Parchetul European (EPPO) pot efectua audituri, analize și investigații utilizând dispozițiile standard utilizate deja în cadrul programului Orizont Europa.

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

3.1. Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)

- Noile linii bugetare solicitate

În ordinea rubricilor din cadrul financiar multianual și a liniilor bugetare.

Rubrica din cadrul financiar multianual	Linia bugetară	Tipul de cheltuieli	Contribuție			
	Numărul	Dif./Nedif.	din partea țărilor AELS	din partea țărilor candidate și potențial candidate	din partea altor țări terțe	alte venituri alocate
2	[04 01 02] - Cheltuieli de sprijin pentru programul-cadru Orizont Europa	Nedif.	DA	DA	DA	NU
2	[04 03 01] - Excelență științifică	Dif.	DA	DA	DA	NU
2	[04 03 02] - Competitivitate și societate	Dif.	DA	DA	DA	NU
2	[04 03 03] - Inovare	Dif.	DA	DA	DA	NU
2	[04 03 04] - Spațiul european de cercetare	Dif.	DA	DA	DA	NU

3.2. Impactul financiar estimat al propunerii asupra creditelor

3.2.1. Sinteza impactului estimat asupra creditelor operaționale

- ☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite operaționale
- ☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite operaționale, conform explicațiilor de mai jos

3.2.1.1. Credite din bugetul votat

milioane EUR (cu trei zecimale)

Rubrica din cadrul financiar multianual				Numărul	2							
				Anul		Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL CFM 2028-2034
				2028		2029	2030	2031	2032	2033	2034	
			Credite operaționale									
[04 03 01] - Excelență științifică			Angajamente	(1a)	4,093	6,343	6,616	6,773	6,701	6,812	6,741	44,079
			Plăți	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
[04 03 02] - Competitivitate și societate			Angajamente	(1b)	7,042	10,918	11,387	11,659	11,537	11,729	11,604	75,876
			Plăți	(2b)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
[04 03 03] - Inovare			Angajamente	(1a)	3,600	5,581	5,821	5,960	5,897	5,994	5,932	38,785
			Plăți	(2a)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
[04 03 04] - Spațiul european de cercetare			Angajamente	(1b)	1,508	2,341	2,441	2,499	2,472	2,513	2,488	16,262
			Plăți	(2b)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
			Credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice ²⁹									
[04 01 02] - Cheltuieli de sprijin pentru programul-cadru Orizont Europa				(3)	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
TOTAL credite			Angajamente	=1 a+1b+3	16,243	25,183	26,265	26,891	26,607	27,048	26,765	175,002
			Plăți	=2a+2b+3	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
					Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL CFM 2028-2034
					2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
TOTAL credite operaționale			Angajamente	(4)	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000
			Plăți	(5)	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000

²⁹ Asistență tehnică și/sau administrativă și cheltuieli de sprijin pentru punerea în aplicare a programelor și/sau a acțiunilor UE (fostele linii „BA”), cercetare indirectă și cercetare directă.

TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice		(6)	0,00 0	0,000	0,000				0,000	0,000
TOTAL credite în cadrul RUBRICII 2 din cadrul financiar multianual	Angajamente	=4+6	0,00 0	0,000	0,000				0,000	0,000
	Plăți	=5+6	0,00 0	0,000	0,000				0,000	0,000

			Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028-2034
• TOTAL credite operaționale (toate rubricile operaționale)	Angajamente	(4)	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000
	Plăți	(5)	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000
• TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice (toate rubricile operaționale)		(6)	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 1-3 din cadrul financiar multianual (Suma de referință)	Angajamente	=4+6	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000
	Plăți	=5+6	0,000	0,000	0,000				0,000	0,000

Rubrica din cadrul financiar multianual	7	„Cheltuieli administrative” [Pentru determinarea creditelor necesare, ar trebui utilizate cifrele anuale privind costurile medii disponibile pe pagina web BUDGpedia.]
---	---	--

DG: <.....>	Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM
-------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

									2028-2034
• Resurse umane		0	0	0	0	0	0	0	0
• Alte cheltuieli administrative		0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL DG <.....>	Credite	0	0	0	0	0	0	0	0
DG: <.....>		Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028-2034
• Resurse umane		0	0	0	0	0	0	0	0
• Alte cheltuieli administrative		0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL DG <.....>	Credite	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL credite pentru RUBRICA 4 din cadrul financiar multianual		(Total angajamente = Total plăți)	0	0	0	0	0	0	0

milioane EUR (cu trei zecimale)

		Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028-2034
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 1-4	Angajamente	0	0	0	0	0	0	0	0
din cadrul financiar multianual	Plăți	0	0	0	0	0	0	0	0

=====

milioane EUR (cu trei zecimale)

			Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028-2034
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 1-4		Angajamente								
din cadrul financiar multianual		Plăți								
			Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028- 2034
TOTAL credite operaționale	Angajamente	(4)								
	Plăți	(5)								
TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice		(6)								
TOTAL credite în cadrul RUBRICII <....> din cadrul financiar multianual	Angajamente	=4+6								
	Plăți	=5+6								
			Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028- 2034
TOTAL credite operaționale	Angajamente	(4)								
	Plăți	(5)								

TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice		(6)								
TOTAL credite în cadrul RUBRICII <....> din cadrul financiar multianual	Angajamente	=4+6								
	Plăți	=5+6								
			Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028-2034
• TOTAL credite operaționale (toate rubricile operaționale)	Angajamente	(4)								
	Plăți	(5)								
• TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice (toate rubricile operaționale)		(6)								
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 1-6 din cadrul financiar multianual (Suma de referință)	Angajamente	=4+6								
	Plăți	=5+6								

Rubrica din cadrul financiar multianual	7	„Cheltuieli administrative” ³⁰
--	----------	---

milioane EUR (cu trei zecimale)

DG: <.....>	Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028-2034
• Resurse umane								
• Alte cheltuieli administrative								

³⁰

Pentru determinarea creditelor necesare, ar trebui utilizate cifrele anuale privind costurile medii disponibile pe pagina web BUDGpedia.

TOTAL DG <.....>		Credite							
DG: <.....>		Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028- 2034
• Resurse umane									
• Alte cheltuieli administrative									
TOTAL DG <.....>		Credite							
TOTAL credite în cadrul RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual		(Total angajamente = Total plăți)							

milioane EUR (cu trei zecimale)

		Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028- 2034
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 1-7	Angajamente								
din cadrul financiar multianual	Plăți								

3.2.2. Realizările preconizate finanțate din credite operaționale (nu se completează pentru agențiile descentralizate)

Credite de angajament în milioane EUR (cu trei zecimale)

A se indica obiectivele și realizările			Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	A se introduce atâtia ani câți sunt considerați necesari pentru a reflecta durata impactului (a se vedea secțiunea 1.6)	TOTAL
	REALIZĂRI							

↓	Tip ³¹	Costuri medii	Nr.	Costuri	Nr.	Costuri	Nr.	Costuri	Nr.	Costuri	Nr.	Costuri	Nr.	Costuri	Nr.	Costuri	Total nr.	Total costuri
OBIECTIVUL SPECIFIC NR. 1 ³² ...																		
– Realizare																		
– Realizare																		
– Realizare																		
Subtotal pentru obiectivul specific nr. 1																		
OBIECTIVUL SPECIFIC NR. 2 ...																		
– Realizare																		
Subtotal pentru obiectivul specific nr. 2																		
TOTALURI																		

Indicatorii privind realizările și rezultatele în scopul monitorizării progresului și al realizărilor acestui program vor corespunde indicatorilor comuni furnizați în Regulamentul xxx [Regulamentul privind performanța].

³¹ Realizările se referă la produsele și serviciile care trebuie furnizate (de ex.: numărul de schimburi de studenți finanțate, numărul de km de drumuri construiți etc.).
³² Conform descrierii din secțiunea 1.3.2. „Obiectiv(e) specific(e)...”.

3.2.3. Sinteza impactului estimat asupra creditelor administrative

- ☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite cu caracter administrativ
- ☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite cu caracter administrativ, conform explicațiilor de mai jos

3.2.3.1. Credite din bugetul votat

CREDITE VOTATE			Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL 2028 - 2034
RUBRICA 7										
Resurse umane			0,000	0,000	0,000				0,000	0,000
Alte cheltuieli administrative			0,000	0,000	0,000				0,000	0,000
Subtotal de la RUBRICA			0,000	0,000	0,000				0,000	0,000
În afara RUBRICII 7										
Resurse umane			625,906	653,293	682,926	714,991	749,687	787,229	827,851	5041,883
Alte cheltuieli cu caracter administrativ			421,944	506,573	602,561	711,464	835,052	975,331	1134,583	5187,508
Subtotal în afara RUBRICII 7			1047,851	1159,866	1285,487	1426,455	1584,738	1762,560	1962,435	10229,391
TOTAL										
			1047,851	1159,866	1285,487	1426,455	1584,738	1762,560	1962,435	10229,391

3.2.4. Necesarul de resurse umane estimat

- ☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de resurse umane
- ☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de resurse umane, conform explicațiilor de mai jos

3.2.4.1. Finanțare din bugetul votat

Estimări în echivalent normă întreagă (ENI)³³

CREDITE VOTATE			Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034
• Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari) ³⁴									
20 01 02 01 (la sediu și în reprezentanțele Comisiei)			0	0	0				0
20 01 02 03 (delegațiile UE)			0	0	0				0
01 01 01 01 (cercetare indirectă) ³⁵			1439	1557	1684	1823	1 972	2134	2309
36 01 01 01 11 (cercetare directă)			1261	1261	1261	1261	1261	1261	1261
Alte linii bugetare (a se preciza)			0	0	0				0

³³ Vă rugăm să precizați mai jos câte ENI din numărul indicat sunt deja alocate gestionării acțiunii și/sau pot fi redistribuite în cadrul direcției generale pe care o reprezentați și ce nevoi nete aveți.

³⁴ Aceste cifre includ numai personalul necesar în cadrul Direcțiilor generale și nu includ personalul care va fi necesar pentru agențiile executive, întreprinderile comune și alte organisme descentralizate și nici personalul suplimentar plătit din contribuțiile viitoarelor țări asociate.

³⁵ Valoarea de referință este numărul de ENI din 2027, majorat anual proporțional cu nivelul bugetului pentru programul-cadru Orizont Europa 2028-2034 pentru anul în cauză, limitat la 75 % din creștere, pentru a ține cont de creșterea eficienței preconizată.

³⁶ Valoarea de referință este numărul de ENI din 2027, stabil pe parcursul perioadei.

• Personal extern (în ENI)								
20 02 01 (AC, END din „pachetul global”)	0	0	0					0
20 02 03 (AC, AL, END și JPD în delegațiile UE)	0	0	0					0
Linie de sprijin administrativ [XX.01.YY.YY]	– la sediu	0	0	0				0
	– în delegațiile UE	0	0	0				0
01 01 01 02 (AC, END – cercetare indirectă) ³⁷	627	679	734	794	860	930		1006
01 01 01 12 (AC, END – cercetare directă) ³⁸	545	545	545	545	545	545		545
Alte linii bugetare (a se preciza) – rubrica 7	0	0	0					0
Alte linii bugetare (a se preciza) – în afara rubricii 7	0	0	0					0
TOTAL	0	0	0					0

Necesarul de resurse umane va fi asigurat din efectivele de personal alocate deja pentru gestionarea acțiunii, completate, după caz, prin resurse suplimentare ce ar putea fi alocate DG care gestionează acțiunea, luând în considerare bugetul majorat al programului, în cadrul procedurii de alocare anuală și în lumina constrângerilor bugetare. Acest nivel al efectivelor de personal nu include și nici nu aduce atingere nivelului efectivelor de personal necesar pentru agențiile executive sau organismele de punere în aplicare.

3.2.4.3. Necesarul total de resurse umane

TOTAL CREDITE VOTATE + VENITURI ALOCATE EXTERNE			Anul	Anul	Anul	Anul	Anul	Anul
2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034		
• Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)								
20 01 02 01 (la sediu și în reprezentanțele Comisiei)	0	0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (delegațiile UE)	0	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (cercetare indirectă)	0	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (cercetare directă)	0	0	0	0	0	0	0	0
Alte linii bugetare (a se preciza)	0	0	0	0	0	0	0	0
• Personal extern (în echivalent normă întreagă)								
20 02 01 (AC, END din „pachetul global”)	0	0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END și JPD în delegațiile UE)	0	0	0	0	0	0	0	0
Linie de sprijin administrativ [XX.01.YY.YY]	– la sediu	0	0	0	0	0	0	0
	– în delegațiile UE	0	0	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END – cercetare indirectă)	0	0	0	0	0	0	0	0

³⁷ Valoarea de referință este numărul de ENI din 2027, majorat anual proporțional cu nivelul bugetului pentru programul-cadru Orizont Europa 2028-2034 pentru anul în cauză, limitat la 75 % din creștere, pentru a ține cont de creșterea eficienței preconizată.

³⁸ Valoarea de referință este numărul de ENI din 2027, stabil pe parcursul perioadei.

01 01 01 12 (AC, END – cercetare directă)	0	0	0	0	0	0	0
Alte linii bugetare (a se preciza) – rubrica 7	0	0	0	0	0	0	0
Alte linii bugetare (a se preciza) – în afara rubricii 7	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	0	0	0	0	0	0	0

3.2.5. *Prezentare generală a impactului estimat asupra investițiilor legate de tehnologia digitală*

Obligatoriu: în tabelul de mai jos trebuie inclusă cea mai bună estimare a investițiilor legate de tehnologia digitală generate de propunere/inițiativă.

În mod excepțional, atunci când este necesar pentru punerea în aplicare a propunerii/inițiativei, creditele de la rubrica 7 trebuie prezentate la linia desemnată.

Creditele de la rubricile 1 – 6 trebuie reflectate ca „Cheltuieli legate de politica IT determinate de programele operaționale”. Aceste cheltuieli se referă la bugetul operațional care trebuie utilizat pentru reutilizarea/cumpărarea/dezvoltarea platformelor/instrumentelor IT direct legate de punerea în aplicare a inițiativei și pentru investițiile asociate lor (de exemplu licențe, studii, stocarea datelor etc.). Informațiile furnizate în acest tabel trebuie să fie în concordanță cu detaliile prezentate în secțiunea 4 „Dimensiunile digitale”.

TOTAL credite pentru componenta digitală și IT	Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	TOTAL CFM 2028 - 2034
RUBRICA 7								
Cheltuieli IT (corporate)	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotal de la RUBRICA 7	0	0	0	0	0	0	0	0
În afara RUBRICII 7								
Cheltuieli de politică IT pentru programele operaționale	83,688	94,699	107,160	121,261	137,217	155,272	175,703	875,000
Subtotal în afara RUBRICII 7	83,688	94,699	107,160	121,261	137,217	155,272	175,703	875,000
TOTAL								
	83,688	94,699	107,160	121,261	137,217	155,272	175,703	875,000

Cheltuielile de politică IT ar trebui să reprezinte 0,5 % din cheltuielile totale ale programului.

TOTAL credite pentru componenta digitală și IT	Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027	TOTAL CFM 2021-2027
RUBRICA 7					
Cheltuieli IT (corporate)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotal de la RUBRICA 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
În afara RUBRICII 7					

Cheltuieli de politică IT pentru programele operaționale	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotal în afara RUBRICII 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTAL	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual actual

Propunerea/inițiativa:

- ☐ poate fi finanțată integral prin realocarea creditelor în cadrul rubricii relevante din cadrul financiar multianual (CFM)
- ☐ necesită utilizarea marjei nealocate din cadrul rubricii corespunzătoare din CFM și/sau utilizarea instrumentelor speciale, astfel cum sunt definite în Regulamentul privind CFM
- ☐ necesită revizuirea CFM

3.2.7. Contribuțiile terților

Propunerea/inițiativa:

- ☐ nu prevede cofinanțare din partea terților
- ☒ prevede cofinanțare din partea terților, estimată mai jos:

Credite în milioane EUR (cu 3 zecimale)

	Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2031	Anul 2032	Anul 2033	Anul 2034	Total
A se preciza organismul care asigură cofinanțarea								
TOTAL credite cofinanțate ³⁹	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. Impactul estimat asupra veniturilor

- ☐ Propunerea/inițiativa nu are impact financiar asupra veniturilor.
- ☒ Propunerea/inițiativa are următorul impact financiar:
 - ☐ asupra resurselor proprii
 - ☒ asupra altor venituri
 - ☐ vă rugăm să precizați dacă veniturile sunt alocate unor linii de cheltuieli

³⁹ Acordurile bilaterale de asociere nu sunt încă stabilite. Contribuțiile din partea țărilor asociate vor veni în completarea sumelor prezentate în prezenta fișă financiară legislativă.

milioane EUR (cu trei zecimale)

Linia bugetară pentru venituri:	Credite disponibile pentru exercițiul financiar în curs	Impactul propunerii/inițiativei ⁴⁰			
		Anul 2028	Anul 2029	Anul 2030	Anul 2034
Articolul					

Linia bugetară pentru venituri:	Impactul propunerii/inițiativei						
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Element	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Pentru veniturile alocate, a se preciza linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate).

01.02XX Credite care provin din contribuții ale unor terți

Alte observații (de exemplu, metoda/formula utilizată pentru calcularea impactului asupra veniturilor sau orice alte informații).

Țările terțe pot contribui la program prin intermediul unor acorduri de asociere. Condițiile care vor determina nivelul contribuției financiare vor fi stabilite în acordurile de asociere cu fiecare țară și asigură o corecție automată a oricărui dezechilibru semnificativ comparativ cu suma pe care entitățile stabilite în țara asociată o primesc datorită participării la program, ținând seama de costurile aferente gestionării programului.

⁴⁰

În ceea ce privește resursele proprii tradiționale (taxe vamale, cotizații pentru zahăr), sumele indicate trebuie să fie sume nete, și anume sumele brute după deducerea unei cote de 20 % pentru costurile de colectare.

4. DIMENSIUNILE DIGITALE

Programul-cadru Orizont Europa utilizează instrumentele instituționale descrise în fișa juridică, financiară și digitală a Fondului european pentru competitivitate, care face trimitere la toate dimensiunile digitale.